

BIBLIOGRAFÍA DE CLAUDIO RODRÍGUEZ FER

1. POESÍA

- 1.1. Poesía en libro de autoría individual
- 1.2. Poesía en antoloxías ou libros colectivos
- 1.3. Poesía en diarios e revistas
- 1.4. Inscripcións e poesía en espazos públicos
- 1.5. Textos musicados
- 1.6. Tradución

2. NARRATIVA

- 2.1. Narrativa en libro
- 2.2. Narrativa en diarios ou revistas
- 2.3. Memoria de vida

3. TEATRO

4. ESTUDO E ENSAIO

- 4.1. Libros de teoría e metodoloxía analíticas
- 4.2. Libros de historia e crítica literarias
- 4.3. Edicións anotadas e/ou introducidas
- 4.4. Prólogos, epílogos e colaboracións en libros colectivos
- 4.5. Separatas de revistas e actas
- 4.6. Artigos en diarios e revistas
- 4.7. Folletos e catálogos

5. AFORISMO

6. CINE E VÍDEO

7. ENTREVISTAS E/OU REPORTAXES

1. POESÍA

1.1. Poesía en libro de autoría individual

Poemas de amor sen morte, con deseño de José Lupiáñez, Granada, Antonio Ubago Editor, 1979, 49 pp.

Tigres de ternura, con deseño e debuxos de Carmen Blanco, Santiago de Compostela, Reprografía 1846, 1981, 65 pp.; 2ª. ed., *ibídem*, 1982, 65 pp.; 3ª. ed. (pirata), Aranguren, Ediciones El Paisaje, 1983, 69 pp.

Cinepoemas, con deseño de Luís Mariño sobre fotogramas cinematográficos, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, Colección Ventobranco, 1983, 88 pp.

Historia da lúa, con cuberta de F. Mantecón e X. Janeiro e debuxos de Carmen Blanco, Vigo, Editorial Galaxia, Colección Ronsel, 1984, 79 pp.

A boca violeta, Barcelona, Sotelo Blanco Edicións, Colección Leliadoura, 1987, 95 pp.

Lugo blues, con fotografías de Eduardo Rodríguez Ochoa, Lugo, Excmo. Concello de Lugo, 1987, 89 pp.

Vulva, con debuxo de Carmen Blanco, Santiago de Compostela, Libros da Cebra, 1990, 179 pp.

Cebra, edición Ángel Caffarena, Málaga, Librería Anticuaria El Guadalhorce, 1991, 21 pp.

A muller núa, con cuberta de Xurxo Fernández e debuxos de Carmen Blanco, Santiago de Compostela, Editorial Compostela, Biblioteca 114, 1992, 96 pp.

Extrema Europa, con ilustracións de Sara Lamas, Santiago de Compostela, Edicións Positivas, Colección Di-Versos, 1996, s. p.

A unha muller descoñecida, con grafismos de Sara Lamas, Ferrol, Sociedad de Cultura Valle-Inclán, Colección Esquíó, 1997, 109 pp.

Rastros de vida e poesía, con dez serigrafías orixinais de Eugenio Fernández Granell e tradución do autor ao castelán, Velliza-Valladolid, El Gato Gris, Ediciones de Poesía, 2000, 50 pp.

Muioc'h kalz eget mil bloaz / Moito máis que mil anos, prólogo de María Lopo e tradución ao bretón de Herve ar Bihan, Alan Botrel, Gwendal Denez e María Lopo, con debuxos de Sara Lamas, Lesneven, SKRID, 2000, 109 pp.

A vida. Gravados sobre corpo, Lugo, Taller de Gravado Augatinta, 2002, carpeta con catro augafortes orixinais.

A loita continúa, con cuberta de Miguel Vigo, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, Colección Poesía, 2004, 92 pp.

Viaxes a ti, con cinco gravados orixinais de Sara Lamas, Lugo, Taller de Gravado Augatinta, 2006.

Voyages à toi, con gravado en cuberta de Sara Lamas, tradución ao francés de María Lopo e Annick Boilève-Guerlet, Culleredo-A Coruña, Espiral Maior / Auliga, 2008, 98 pp.

Ámote vermella, con gravados de Sara Lamas, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, 2009, 166 pp.

Unha tempada no paraíso, introdución de Olga Novo, con ilustracións de Sara Lamas, Noia, Editorial Toxosoutos, Colección Esmorga, 2010, 118 pp.

Amores e clamores (Poesía reunida 1973-2009), con deseño de Claudia Susana Sánchez Ulrich e cubertas de todos os libros incluídos, Santiago de Compostela, Edicións do Castro, 2011, 326 pp.

Terra extrema de radiación amorosa, edición dixital, A Coruña, Biblioteca Virtual Galega, 2011,
http://bvg.udc.es/ficha_obra.jsp?id=Teexdera1&alias=Claudio%20Rodr%EDguez%200Fer

Tigres de ternura / Tender tigers, con ilustracións de Kimberleigh Martul-March, tradución ao inglés de Kathleen N. March, Noia, Editorial Toxosoutos, Colección Nume, 2012, 80 pp.

Icebergs (Micropoemas reunidos), con ilustracións de Eugenio Granell, tradución ao castelán de Tera Blanco de Saracho, Madrid, Del Centro Editores, 2015, 128 pp.

Ansia das alas / L'ansia di avere le ali, con tradución ao italiano de Yorick Gómez Gane, Alberto Cappi e Christine Stufferin, e ilustracións de Sara Lamas, *A tola soñando*, 5, (Lugo), 2015, 28 pp.

Amores sen morte / Deathless Loves, edición de Diana Conchado, con tradución ao inglés de Diana Conchado, Kathleen N. March, Julian Palley, Jonathan Dunne, Ute Margaret Saine, John Rutherford, Clifford Irizarry e Androulla Sarah Panayi, e poema visual do autor, Santiago de Compostela, Edicións Follas Novas, Colección os Libros do Loureiro, 2015, 139 pp.

A cabeleira (Poema en 35 idiomas), orixinal e tradución a 34 linguas, con ilustracións de Carmen Blanco e Sara Lamas, *A tola soñando*, 1, 2ª edición ampliada, s. l. (Lugo), 2015, 48 pp.

Os amores profundos / Les amours profonds, edición de María Lopo, con tradución ao francés de María Lopo, Annick Boilève-Guerlet, Michèle Lefort e Claude-Henri Poullain, e ilustración de Sara Lamas, Santiago de Compostela, Edicións Follas

Novas, Colección os Libros do Loureiro, 2016, 179 pp.

Cinepoemas, con deseño de Cristina Fiaño sobre fotogramas cinematográficos, Sarria, Editorial Ouvirmos, Colección Localizados, 2016, 130 pp.

A cabeleira (Poema en 60 idiomas), orixinal e tradución a 59 linguas, con ilustracións de Carmen Blanco e Sara Lamas, *A tola soñando*, 1, 3ª edición ampliada, s. l. (Lugo), 2016, 76 pp.

Anarquista o nada, introdución de Lily Litvak e tradución ao castelán de Olga Novo, Tera Blanco de Saracho e o autor, Madrid, Amargord Ediciones, Colección Voces del Extremo, 2016, 106 pp.

Limiares sen límites / Πύλες απειράριθμες, con tradución ao grego de Theodora Grigoriadou, ilustracións de Sara Lamas e poema visual realizado por Cristina Fiaño, *A tola soñando*, 7, (Lugo), 2017, 36 pp.

1.2. Poesía en antoloxías ou libros colectivos

"Amor sen morte", "Falo azul", "Caixa de resoancia", "¡Viva Zapata!" e "A melura", *Escolma da poesía galega 1976-1984*, de Xosé Lois García, Barcelona, Sotelo Blanco Edicións, Colección Vento que Zoa, 1984, 200-205.

"Alén" e "O enigma", *O libro do amor*, con prólogos de Xesús Alonso Montero, Domingo García-Sabell e Andrés Torres Queiruga, Vigo, Colexio Universitario de Vigo, 1984, 82-83.

"E son o amor o amante e máis o amado", *Quien es quien en poesía*, Madrid, Asociación Prometeo de Poesía, 1985, s. p.

"Lique", *O mar*, con fotografía de Eduardo Rodríguez Ochoa, Vigo, Concello de Vigo - Centro de Estudos Fotográficos, 1985, 45-46.

"Amor sen morte", "Unión libre", "Cantiga do cervo solitario", "Alén", "Ámame anarquista", "Vista Alegre", "E son o amor o amante e máis o amado", "Morderás esta lingua como o crótalo", "Azul como unha estrela de zafiro", "Lique" e "A boca violeta", *Desde a palabra, doce voces. Nova poesía galega*, de Luciano Rodríguez Gómez, Barcelona, Sotelo Blanco Edicións, Colección Vento que Zoa, 1986, 119-153.

"A melura", *Literatura 3 B.U.P.*, de Xesús Rábade Paredes, M.ª Victoria Moreno Márquez e Luís Alonso Girgado, Madrid, Editorial Galaxia - Ediciones SM, 1987, 269-270.

"A cabeleira (Fragmentos)", *Poemas autógrafos*, Madrid, Círculo de Bellas Artes, 1987, 126.

"Cantiga do cervo solitario", "Amor sen morte", "Como unha gata" e "Flor de U", *Antoloxía da poesía galega erótica e amatoria*, de Xosé Luís Axeitos, Sada-A

Coruña, Ediciós do Castro, 1988, 115-121.

"Cebra", *La emoción de la palabra*, Ferrol, Universidad Internacional Menéndez Pelayo - Sociedad de Cultura Valle-Inclán, Colección Esquíu de Poesía, 1988, 93-97.

"Intifada, íntima fada", *Intifada. Oferenda dos poetas galegos a Palestina*, Santiago de Compostela, Editorial Fundación Araguaney, 1989, 19-21; 2º. ed., 2003, 15-17.

"Máis alá da saudade", "Amor sen morte", "Alén", "Ámame, anarquista", "E son o amor o amante e máis o amado", "Morderás esta lingua como o crótalo", "Ti non tes outro nome máis alá de ti mesma", "Oraindik", "A cabeleira (Fragmentos)" e "Luís Pimentel", con tradución ao castelán, *Fin de un milenio. Antoloxía de la poesía gallega última*, de Francisco López-Barxas e César Antonio Molina, Madrid, Ediciones Libertarias, Los Libros del Egoista, 1991, 321-349.

"Polpa", *Voz e voto. Homenaxe a Celso Emilio Ferreiro no X aniversario do seu pasamento*, Celanova, Patronato Curros Enríquez, 1991, 196.

"Mil anos Zorba", *Homenaxe a Miguel González Garcés*, A Coruña, Deputación Provincial, 1991, 69.

"O que queda dos tigres" e "Fillas de luz", *XII Festival da Poesía no Condado*, Salvaterra de Miño, Sociedade Cultural e Deportiva Condado, 1992, 23-26.

"Soneto xerminal", *Pregoeiro da luz. Homenaxe literario a Alfonso Blanco Torrado*, Lugo, Delegación Provincial da Consellería de Cultura, 1993, 87.

"Silvia venérea" (orixinalmente "Silva venérea"), *Papeis de Barba*, Lugo, 1995, 3.

"Luís Pimentel", con ilustración de Xoán Anleo, *Desde mil novecientos treinta e seis. Homenaxe da poesía e da plástica galega aos que loitaron pola liberdade*, edición de Miguel Ríos Torre, Sada-A Coruña, Ediciós do Castro, 1995, 95-96.

"O parque", *Guía Botánica do Parque Rosalía de Castro*, de Antonio Rigueiro Rodríguez e outros, Lugo, Deputación Provincial, 1995, 7.

"Amor sen morte" e "E son o amor, o amante e máis o amado", con tradución ao italiano de Yorick Gómez Gane, *Antologia della poesia spagnola (castigliana, catalana, galega, basca)*, de Rosa Rossi e Valentí Gómez i Oliver, Cittadella, Nuove Amadeus Edizioni, I Poeti di Amadeus, Cittadella, 1996, 318-323.

"Como un leopardo (Quen non está coa vida está coa morte)", *Mirando cara ao Miño*, Plataforma pola defensa do Miño, Lugo, 1996, 46.

"Cantiga do cervo solitario", "Alén", "O lobo ouvea", "Zoo", "Roxa é a súa punta", "O séptimo selo", "A viaxe", "Poética de Aracné", "París, Texas", "A boca violeta", "A musa total", "Okapi", "Q", "A cabeleira (Fragmentos)", "Casa da néboa" e "Rosa negra", *Antologia de poesía galega*, de Yara Fraterschi Vieira, Campinas, Editora da

Unicamp, 1996, 335-349.

"Traza de muller", "Requiem por Leningrado", "Blues da insubmisión", "Casa da néboa", "Sortilexios para barbantesa" e "Rosa negra", catálogo da exposición *Fotografías*, de José María Ribas Prous, A Coruña, Caixa Galicia, 1996, 9-13, 37, 39, 41, 65-67 e 69.

"Cantiga do cervo solitario", "Poética de Aracné" e "A boca violeta", *A poesía contemporánea a partir de 1975. Antoloxía*, de Miguel Mato Fondo, Vigo, AS-PG / A Nosa Terra, 1997, 83-88.

"Poética visual" ("Lección de lis" e "Leccións de nata"), *Outono fotográfico 1997*, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, 1997, 8-10.

"Culto de Ogul en Cuba", *Alguén agarda que volva alí*, de Maribel Longueira, A Coruña, ed. da autora, 1998, 20.

"Sempre en Santiago" e "En Santiago de Compostela", *Faíscas xacobeas*, Xenebra, Editions Impossible - Sociedade A Nosa Galiza, 1999, 30-31.

"Como viste o crepúsculo a mazaira", *Saloucos. 15 poetas da terra nai*, de Aurora López, Teresa Luján e Andrés Pociña, Vigo, Editorial Galaxia - Xunta de Galicia, 1999, 173-183.

"Ámame anarquista", "A boca violeta" e "Balada dos amantes nómades", *Río de son e vento. Unha antoloxía da poesía galega*, de César Morán, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, 1999, 385-390.

"A melura", "A cabeleira", "Casa da néboa" e "Lugo Baikal", con tradución ao ruso, *No limiar do novo milenio. Antoloxía da literatura galega*, edición de Elena Zernova, Centro de Estudos Galegos da Universidade de San Petersburgo, San Petersburgo, 1999, 136-146.

"O Instituto", *Homenaxe ao Instituto de Lugo. 1842-1992. 150 Aniversario*, I.E.S. Lucus Augusti, Lugo, 1999, 47.

"Luís Pimentel", *Guerra civil (1936-1939) e literatura galega (Textos e documentos para unhas Xornadas de Estudio e Debate)*, edición de Xesús Alonso Montero e Miro Villar, Santiago de Compostela, Consello da Cultura Galega, 1999, 105-106.

"A fada da caracola", "A xirafa múltiple", "Como os vermes", "Curso de arte", "Dakota Ragoon", "Entreaberta á mareira e á cascada", "Esconxuro", "Memorial dos foxos de Lugo", "O que queda dos tigres", "Ricardiño corazón de leonciño" e "Zoo", *Llibre del tigre*, 1999-2007, <http://perso.wanadoo.es/joan-navarro/tigre/tigre11/rodriguez.htm>

"Polpa", *Recital de Poésie*, Colloque Les Polyphonies Poétiques, Rennes, 2000, 2.

"Toda a poesía na man", *La Hija Imperfecta*, de J. Luis Calvo Vidal, Lugo, Scio, 2000, s. p.

"Traza de muller (Pasaxes)", "Alén" e "A cabeleira (Fragmentos)", *Poetas e narradores nas súas voces*, vol. 1, Santiago de Compostela, Arquivo Sonoro de Galicia, Consello da Cultura Galega, 2001, 78-82 (CD-1, 51-53).

"Silvia venérea" (orixinalmente "Silva venérea"), *Manuel María*, Lugo, Asociación Cultural Xermolos, 2001, 711.

"Homenaxe a Ánxel Fole. Proxecto de revolución na muralla de Lugo. (Un vello e un rapaz)", *Poemas e contos da muralla*, Excmo. Concello de Lugo, Lugo, 2001, 17-21.

"Amor sen morte", "Ámame anarquista", "Ti non tes outro nome máis alá de ti mesma", "A boca violeta" e "Rosa negra", *25 anos de poesía galega 1975-2000*, edición de Luciano Rodríguez, A Coruña, La Voz de Galicia, Biblioteca Galega 120, 2002, 47-54.

"Abano público" (orixinalmente "Abano público"), *O libro dos abanos (Palabras no aire)*, Santiago de Compostela, Libros da Frouma, 2002, 82-83.

"A muralla", "Abril 1846", "A noite amurallada", "Máis alá de Lugo" e "París-Texas", con tradución ao inglés, *Entre duas augas*, de Kathleen N. March, Santiago de Compostela, Amaranta Press, 2003, 13-23.

"Nunca Man", *Negra sombra. Intervención poética contra a marea negra*, Vigo, Edicións Xerais de Galicia – A Coruña, Espiral Maior, 2003, 174-175.

"Amor sen morte", "Alén", "Ti non tes outro nome máis alá de ti mesma", "A boca violeta", "Crótalo", "Casa da néboa", "Rosa negra" e "Balada dos amantes nómades", *Poetas galegos do século XX. Antoloxía*, edición de Luciano Rodríguez, A Coruña, Espiral Maior, 2004, 467-479.

"Muller que chora" e "O único amor que existe", *Antoloxía poética Leliadoura (1985-1997)*, Santiago de Compostela, Edicións Sotelo Blanco, 2005, 75-76.

"Poemas da memoria antifascista", *A represión franquista en Galicia. Actas do Congreso da Memoria. Narón, decembro de 2003*, A Coruña, Asociación Cultural Memoria Histórica Democrática – Concello de Narón – Deputación de A Coruña, 2005, 805-817.

"Polpa" e "A cabeleira (Fragmentos)", *Poetízate. Antoloxía da poesía galega*, edición de Fran Alonso, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, 2006, 117-118.

"Luís Pimentel", "O último diagnóstico", "Memorial dos foxos de Lugo", "Un vello e un rapaz. Proxecto de revolución na muralla de Lugo", "A loita continúa", "Paz para sempre" e "Algún día", *Poemas pola memoria (1936-2006)*, edición de Manuel Fernández Rodríguez, Xunta de Galicia, 2006, 48-50, 76-77, 65-68, 167-168, 187-193, 208-209 e 204-205.

"Memorial dos foxos de Lugo (con Lorca ao fondo)", *Homenaxe dos poetas galegos*

a *Federico García Lorca contra a súa morte*, Vigo, Xunta de Galicia – P.E.N. Clube – Foro pola Memoria Republicana de Galicia, 2006, 111-114.

“Alén”, “A boca violeta”, “A cabeleira (Fragmentos)”, “Casa da néboa” e “Rosa negra”, *El otro medio siglo. Antología incompleta de poesía iberoamericana*, edición de Antonio Domínguez Rey, A Coruña, Espiral Maior, Spiralia Poesía – AULIGA, 2006, 319-321.

“A derradeira lección da mestra”, *Volverlles a palabra. Homenaxe aos represaliados do franquismo*, coordinación de Xoán Carlos Domínguez Alberte e Baldo Ramos, Ourense, Xunta de Galicia, 2006, 109.

“Bosque sagrado”, “Máis alá de Lugo” e “Un vello e un rapaz (Proxecto de revolución na muralla de Lugo)”, con tradución ao castelán, *Poetas en Lugo*, traducido e compilado por Darío Xohán Cabana, Lugo, Excmo. Concello de Lugo, 2007, 314-323.

“Amor sen morte”, “Alén”, fragmentos de “Ti non tes outro nome máis alá de ti mesma” e “E son o amor o amante e máis o amado”, “A boca violeta”, “Máis alá de Lugo”, “Casa da néboa”, “Prímulas de vodú”, “O mundo nas mans”, “Placenta verbal”, “Rosa negra”, “A rosa branca”, fragmentos de “Mannahatta”, “Balada dos amantes nómades”, “Traza de muller” e fragmento de *A loita continúa, Do amor e da literatura*, edición de Manuel Fernández Rodríguez, Ourense, Ediciones Linteo, 2007, 91-113.

“Muxía”, *Sempre en Muxía*, dirección-coordinación de Manuel Martín Gómez, Santiago de Compostela, Dirección Xeral de Turismo, Xunta de Galicia, 2008, 67.

“A luz azul” (orixinalmente “Luz azul”), *Deter o día cunha flor*, de Luz Pozo Garza, A Coruña, Baía Edicións, 2009, s. p.

“Magnificat tú”, *Los poetas de Zurgai*, selección de Pablo González de Langarika, Vitoria – Gasteiz, AA Ediciones, 2009, 310-311.

“Padre mío (Amén camarada)”, tradución do galego, *Certamen de literatura atea*, La Laguna (Tenerife), La Colmena. Biblioteca Social, 2009, 12.

“Mannahatta” e “Na procura do tapiz vermello”, “Recital Poeta galego en Nova York”, *América, Américas. Perspectivas sobre el Nuevo Mundo y su relación con Europa*, edición de JoDee Anderson, Jesús Varela Zapata e José Manuel Oro Cabanas, Lugo, Editorial Axac, 2009, 201-213.

“Paz para sempre (Inscripción)”, “Inscripción para Unión Libre” e “A loita continúa (Fragmentos)”, *Poemas polas vítimas do 36 en Galicia*, Poesía para tod@s, 1, Asociación para a Dignificación das Vítimas do Fascismo, Lugo, 2010, s. p.

“O último diagnóstico”, *Médicos ourensanos represaliados en la guerra civil y en la posguerra*, de David Simón Lorda, Fundación 10 de Marzo / Concello de Ourense, Santiago de Compostela, 2010, 301-302.

“Sub vulva” (“Alén”, “Rosa negra”, “Traza de muller”, “Morte oficial dunha muller descoñecida”, “O terror en carro de vacas”, “O mergullador”, “Teoría do azul”, “Memoria do pranto”, “Eu ando polo linde” e “Nostalgia de nós”), con ilustración de Sara Lamas, en Luz Pozo Garza, Antonio Gamoneda, Pere Gimferrer, Claudio Rodríguez Fer, Olga Novo e Tera Blanco de Saracho, *Poetas con Valente*, Universidade de Santiago de Compostela, Cátedra José Ángel Valente de Poesía e Estética, 2010, 101-135.

“Poesía”, “Corpo”, “Fantasía”, “Animal”, “Greve”, “Desexo”, “Pube”, “Vulva”, “Enteiro”, “Pánico”, “Vulvas” e “Orgasmo”, *Erato baixo la piel del deso. Antología de poesía erótica*, de Pura Salceda, Madrid, SIAL Ediciones, 2010, 443-448.

“Bosque sagrado”, “A muralla”, “Abril, 1846 (Praza Maior)”, “Explanada da Estación”, “O parque Rosalía de Castro”, “Lugo namora (Letra naïf para blues)” e “Máis alá de Lugo”, *Poemas para Lugo*, Poesía para tod@s, 2, Galería Sargadelos de Lugo, Lugo, 2010, s. p.

“An Old Man and a Boy (Revolutionary Project on Lugo Wall)” e “From Trace of Woman”, tradución ao inglés de Jonathan Dunne, *Contemporary Galician Poets*, A Poetry Review Supplement, Londres - Santiago de Compostela, 2010, 52-55.

“A brétema”, con tradución ao inglés de John Rutherford, *Breogán's Lighthouse: An anthology of Galician literature (drama-poetry-stories)*, edición de Antonio Raúl de Toro Santos, Londres, Francis Boutle Publishers, 2010, 551-552.

“Unión libre”, “Alén”, “Poética de Aracné”, “Lique” e “Vermella con lobs”, en Luz Pozo Garza, Xohana Torres, Marta Pessarrodona, María Lopo, Olga Novo e Claudio Rodríguez Fer, *Poemas para Carmen Blanco*, con ilustración de Sara Lamas, Santiago de Compostela, Libros da Cebra, 2010, s. p.

“A derradeira lección da mestra”, *A fosa do cemiterio de Vilarraso (Aranga)*, de Emilio Grandío Seoane e Eliseo Fernández Fernández, Cadernos Republicanos, 2, Comisión pola Recuperación da Memoria Histórica da Coruña, A Coruña, 2011, 37-38.

“Un tranvía chamado Urania”, 2011. *Tiempo para recordar. Setenta y cinco años después. Recuerdos de la vida de la familia Solleiro Mella*, de Raúl Solleiro Mella, A Coruña, Bubok Publishing, 2011, 74-75.

59 poemas de “Viaxes a ti” e “Un tranvía chamado Urania”, *A cidade na poesía galega do século XXI*, de Gonzalo Vázquez, Noia, Editorial Toxosoutos, 2012, 177-190.

“O médico do Incio”, *Poesía no Incio*, O Incio, Edición Xosé Maceda, 2012, s. p.

“O médico do Incio”, “Paz para sempre” e “Memorial dos foxos de lugo (con Lorca ao lonxe)”, *Actos conmemorativos do 75 aniversario do pasamento do Dr. Manuel Díaz González (1886-1936)*, *O Pequeniño do Incio*, Santiago de Compostela,

Edición Familia Díaz, 2012, 13, 30 e 37.

“Más allá”, “La boca violeta”, “Rosa negra”, “Traza de mujer” y “Yo ando por el linde”, *Guía viva de ortodoxos y heterodoxos en la poesía contemporánea gallega. Apuntes para no disolverse en la común semilla del tiempo*, edición de Antonino Nieto Rodríguez, Madrid, Endymion, 2012, 223-234.

“A loita continúa”, *XXVI Festival da Poesía no Condado*, Salvaterra de Miño, Sociedade Cultural e Deportiva Condado, 2012, 18-32.

“Irmáns (Cómpre que nazan flores a cada instante)” e “Eu teño un canciño”, *Cartafol de soños. Homenaxe a Celso Emilio Ferreiro no seu centenario (1912-2012)*, edición de Alberte Suras, Asociación Cultural Alexandre Bóveda, A Coruña, 2012, 67-71.

“Amor sen morte”, “Ti non tes outro nome máis alá de ti mesma”, “Luís Pimentel” e “A bomba con pétalos de rosa”, con tradución ao castelán, *Sinfonía atlántica. Antoloxía general de la poesía gallega*, edición de Carlos Clementson, Madrid, Eneida, 2012, 744-753.

“Varsoviana (Ás barricadas)”, *Centenario Eugenio Granell*, Santiago de Compostela, Fundación Eugenio Granell, 2012, 195-197.

“Compañeiro ancestral Isaac Díaz Pardo”, *Unha cesta de pombas e mazás. Homenaxe a Isaac Díaz Pardo*, Santiago de Compostela, Academia Real Isaac Díaz Pardo, 2013, 40-41.

“Memorial dos foxos de Lugo (con Lorca ao lonxe)”, “Luís Pimentel”, “O ronsel do ronsel (Ángel Johán)”, “Un vello e un rapaz (Ánxel Fole)”, “O último diagnóstico (Dr. Vega Barrera)” e “Algún día”, *Poemas para lucenses*, Poesía para tod@s, 3, Asociación para a Dignificación das Vítimas do Fascismo, Lugo, 2014, s. p.

“Ondas do mar de Vigo (Cantiga de amigo)”, “Cangas do Morrazo, 28 de agosto de 1936”, “Ámote, anarquista (Fragmentos)”, “A Calesa”, “Matronas republicanas (Fragmentos)”, “Casas refuxio (Fragmentos)”, “Ave no bou”, “Un tranvía chamado Urania”, “A árbore da vida” e “A loita continúa (Fragmentos)”, *Poemas polas vítimas do 36 nas rías de Vigo e Pontevedra*, Poesía para tod@s, 4, Asociación para a Dignificación das Vítimas do Fascismo, Lugo, 2014, s. p.

“Anarquistas”, “Nin deus nin amo”, “Á vosa saúde (Baladas de Sacco e Vanzetti)”, “Ámote, anarquista”, “Un tranvía chamado Urania”, “O desertor”, “Ámame anarquista”, “Varsoviana (Ás barricadas)”, “A loita continúa (Fragmentos)” e “Máis alá da saudade (Fragmentos)”, *Anarquista ou nada (Poemas da memoria libertaria)*, Poesía para tod@s, 5, Asociación para a Dignificación das Vítimas do Fascismo, Lugo, 2014, s. p.

“A auga que somos” (“Verdes” e “Estanque”), *Estás na auga*, coordinado por Rafael Carrera, Concello de Tomiño e Asociación das Traídas de Auga, 2014, 27.

“Revolución rosaliana en Nova York”, *De Cantares hoxe. 34 poetas dialogan cos Cantares Gallegos de Rosalía de Castro*, Santiago de Compostela, Fundación Rosalía de Castro – Radio Galega, 2014, 45-46.

“La casa del sol nacente”, “Muchísimo amor (Algo salvaje)”, “Ayer (Un día en la vida)” e “La primera palabra”, *La primera vez... que no perdí el alma, encontré el sexo*, edición de Antonino Nieto Rodríguez, Madrid, Pigmalión Ediciones, 2015, 357-362.

“Crónica obreira”, *Moncho Reboiras vive!*, edición de Alberte Momán, Santiago de Compostela, Arredista Edicións, 2015, 13.

“O teu estilo (Indescribiblemente femia)”, “Máquina sexual (Resiste conmigo)”, “Estrela errante (Xusto ao mediodía)” e “Jazz vital”, *Amour fou. Ebrio desván de amores locos*, Madrid, Pigmalión, 2016, 403-411.

“As flores da vida”, *Rosa tántrica*, de Luz Pozo Garza, Santiago de Compostela, Alvarellós Editora, 2016, 111.

"Memorial dos foxos de Lugo (con Lorca ao lonxe)", *Una brisa que viene dormida por las ramas al encuentro de Federico García Lorca*, edición de Miguel Losada, Madrid, Ediciones de La Revista Áurea, 2016, 206-211.

1.3. Poesía en diarios e revistas

"Alén", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 19-10-1980, 25.

"Manual de conductor", *Coordenadas*, Monográfico 1, "Poesía galega actual", Santiago de Compostela, 1981, 9.

"Caixa de resoancia", *Dorna. Expresión poética galega*, s. n., Illa de Arousa, Asociación Cultural Dorna, 1-5-1981, 33.

"Ámame, anarquista", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 14-6-1981, 21.

"A volta de Ossián", *Cadernos de Literatura*, 11, Coimbra, abril, 1982, 16.

"Volver a Venusberg", *Barcarola*, 10, Albacete, agosto, 1982, 161-165.

"Sempre en Santiago" e "Azul por dentro", con tradución ao castelán, *Tránsito. Revista de Poesía*, s. n., "La poesía gallega contemporánea", Murcia, 1983, 82-85.

"E son o amor o amante e máis o amado", *La Voz de Galicia, Cultura*, A Coruña, 13-5-1983, s. p.

"Ti non tes outro nome máis alá de ti mesma", *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 25-8-1983, s. p.

"Morderás esta lingua como o crótalo", *La rosa als llavis*, separata de *Patio de*

Letras. Revista de filología i literatura, 6, Barcelona, xaneiro, 1984, 2.

"Poética de Aracné", *Dorna. Expresión poética galega*, 7, Santiago de Compostela, abril, 1984, 22.

"Catro poemas de *Historia da lúa*" ("A melura", "A folerpa", "A néboa" e "A chorima"), *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 10-6-1984, 21.

"O que queda dos tigres", *Hidromel. Revista de Creación*, 3, Vigo, 1985, s. p.

"A boca violeta", *Grial*, 88, Vigo, abril, maio, xuño, 1985, 204.

"A cabeleira (Fragmentos)", *Grial*, 89, Vigo, xullo, agosto, setembro, 1985, 362.

"Amor sen morte", "Morderás esta lingua como o crótalo" e "A cabeleira (Fragmentos)", con tradución ao castelán, *El estado de las poesías, Monografías de Los Cuadernos del Norte*, 3, Oviedo, 1986, 127-129.

"Antoloxía", ("Máis alá da saudade", "Cingues o agarimo igual que a saia" e "Sempre en Santiago"), *La Voz de Galicia, Galicia*, A Coruña, 14-6-1986, s. p.

"Oraindik. Muller-cromlech", *Follas Secas*, 10, Ourense, setembro-outubro, 1986, 32.

"Máis alá de Lugo", con fotografía de Eduardo Rodríguez Ochoa, *40 por 50*, 5, A Coruña, 1987, 50.

"Poemas de *A boca violeta*" ("A boca violeta", "Carballeira de Cartelos", "Curso de arte" e "Caderno de pedra"), *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 10-6-1987, IV.

"Lugo de Lugh", con fotografía de Eduardo Rodríguez Ochoa, *Luzes de Galiza*, 10-11, "Cidades", A Coruña, primavera, 1988, 21.

"Mil anos Zorba", *Espacios*, s. n., Lugo, maio, 1988, 20.

"Vista Alegre", "Azul como una estrella de zafiro" e "Abril 1846", con tradución ao castelán, *El Ciervo. Revista mensual de Pensamiento y Cultura*, 457, "Pliego de Poesía", "Seis poetas gallegos de hoy", Barcelona, marzo, 1989, 24.

"A xirafa múltiple", "Crótalo" e "Okapi", *Mealibra. Revista de Cultura*, "Poesía galega contemporánea", Viana do Castelo, primavera, 1989, 40-41.

"Imos vivir mil anos", con debuxo de Carmen Blanco, *Manifiesto por un movimiento vital*, Lugo, 1990, 2 pp.

"Born in Lugo", *A Dama Amada*, 1, Lugo, 1990, 2 pp.

"Cebra", apéndice a "O poema 'Cebra', de Claudio Rodríguez Fer (O erotismo como forma de coñecemento)", de Xosé Luís Axeitos, *Boletín Galego de Literatura*, 4,

novembro, 1990, 65-67.

"O que queda da boca non é a boca", *Píntalo de verde*, 19, Mérida, 1991, encarte.

"Requiem por Leningrado", *A Dama Amada*, 2, Lugo, 1991, 2 pp.

"Lique", "A cabeleira (Fragmentos)", "Q" e "Lugo Baikal", *Nordés*, 15-16, "Sete poetas galegos", Vigo, primavera, 1991, 31-40.

"Veilchen de Zurich en Carouge", *Dorna. Expresión poética galega*, 18, Santiago de Compostela, decembro, 1991, 15.

"Como un leopardo", *A Dama Amada*, 3, Lugo, 1992, 2 pp.

"Como un leopardo", manuscrito en *Eros en Espiral*, 2, Lugo, primavera, 1992, s. p.

"Fillas de luz", *Nordés*, 17-18, Vigo, maio, 1992, 118.

"Como un leopardo", *Dorna. Expresión poética galega*, 19, Santiago de Compostela, xullo, 1992, 17.

"Casa da néboa", *A Dama Amada*, 4, Lugo, 1993, 2 pp.

"Sept poèmes de Claudio Rodríguez Fer" ("Cantiga do cervo solitario", "Manual do conductor", "Azul como unha estrela de zafiro", "A melura", "Conxuro", "O que queda dos tigres" e "Arrolo de morte"), con tradución ao francés por Claude Poullain, *Iris*, Montpellier, 1993, 275-292.

"Imos vivir mil anos", *Alén-parte. Revista de Información e Debate*, 4, Chantada, agosto, 1993, 29.

"Como un leopardo", *Alén-parte. Revista de Información e Debate*, 4, Chantada, agosto, 1993, 29.

"Born in Lugo", *Nordés*, 19-20, A Coruña, outubro, 1993, "Clave Orión", núm. Alfa, V.

"Fillas de luz", "Lugo Baikal" e "A cabeleira (Fragmentos)", *Zurgai. Euskal Herriko olerkiaren aldizkaria /Poetas por su pueblo*, s. n., "Poesía gallega", Bilbao, decembro, 1993, 134-135.

"Rosa negra", *A Dama Amada*, 5, Lugo, 1994, 2 pp.

"Blues da insumisión", *Ólisbos Especial*, 2 pp., encarte de *Ólisbos. Os amantes da palabra*, 14, Santiago de Compostela, xaneiro, 1994.

"Morderás esta lingua como o crótalo", *O Correo Galego*, Santiago de Compostela, 26-2-1994, 24.

"¡Viva Zapata!", *O Correo Galego*, Santiago de Compostela, 18-3-1994, 24.

"Blues da insumisión", "Amor sen morte", "Cantiga do cervo solitario", "Esconxuro", "Alén", "Na percura da vulva", "Ti non tes outro nome máis alá de ti mesma", "Sempre en Santiago", "A máis triste das tristes triste", "A boca violeta", "O único amor que existe", "Okapi", "Crótalo", "Como un leopardo", "Casa da néboa" e "Rosa negra", "Extractos do III Recital Erótico", *Ólisbos. Os amantes da palabra*, 15, Santiago de Compostela, maio, 1994, 105-121.

"Amor sen morte" e "¡Viva Zapata!", *O Correo Galego*, Santiago de Compostela, 4-6-1994, 32.

"Blues da insumisión", "Casa da néboa" e "Rosa negra", *Clave Orión*, I, Santiago de Compostela, 1995, 45-47.

"Blues da insumisión", *Ar! Revista Galega Antimilitarista*, 3, Santiago de Compostela, primavera, 1995, 45.

"Na percura do tapiz vermello. Díptico de The Cloisters", *Dorna. Expresión poética galega*, 20, Santiago de Compostela, maio, 1995, 43-45.

"Beyond", tradución ao inglés de "Alén" por Kathleen N. March, *Galician Institute*, 1, Orono, maio, 1995, s. p.

"Beyond", tradución ao inglés de "Alén" por Kathleen N. March, Orono, <http://inferno.asap.um.maine.edu/faculty/march/Gal.Trans.Fer.html>, 1995.

"Silva silvae", *Nordés*, 21-22, outono, 1995, 18.

"Born in Lugo", "Blues da insumisión", "Casa da néboa" e "Rosa negra", *El Guión. Journal Étudiant du département d'Espagnol de l'université Rennes 2*, Rennes, decembro, 1995, 12.

"A cabeleira (Fragmentos)", con tradución ao castelán por Olga Novo, ao francés por María Lopo e ao inglés por Diana Conchado, e ilustracións de Sara Lamas, *A tola soñando*, 1, s. l. (Lugo), s. f. (1995), 4 pp.

"Fotopoemas", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas*, 1, Sada-A Coruña, Edicións do Castro, 1996, 161-181.

"Alén", "Ti non tes outro nome máis alá de ti mesma", "A cabeleira (Fragmentos)", "Luís Pimentel" e "Lugo Baikal", con tradución ao castelán, *Litoral*, 209-210, "Poesía gallega contemporánea", Torremolinos, Málaga, 1996, 176-185.

"Balada dos amantes nómades", *Clave Orión*, II, Santiago de Compostela, 1996, 77-79.

"Traza de muller", *Ólisbos. Os amantes da palabra*, 18, Santiago de Compostela, maio, 1996, 13-15.

"Balada dos amantes nómades", *Galicia Internacional*, Santiago de Compostela, xullo-agosto, 1996, 72.

"Casa da néboa", con tradución ao italiano de Alberto Cappi ao coidado de Paolo Valesio, *Quaderno Autori & Scrittura*, Mantua, agosto, 1996, s. p.

"Inscripcións", *Dorna. Expresión poética galega*, 22, Santiago de Compostela, outono, 1996, 7-9.

"Novela dos fuxitivos", *Dorna. Expresión poética galega*, 23, Santiago de Compostela, 1997, 21-22.

"O último diagnóstico", con debuxo de Sara Lamas, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas*, 2, Sada-A Coruña, Edicións do Castro, 1997, 238.

"Sortilexios para barbantesa", con debuxo de Sara Lamas, *Clave Orión*, III, Santiago de Compostela, 1997, 84-85.

"Inscripcións" e "Novela dos fuxitivos", *Serta. Poesía y pensamiento poético*, 2, Madrid, 1997, 156-159.

"Como un leopardo", con dedicatoria e sinatura manuscritas, *Evohé. Revista cultural del Campus de Lugo*, 1-2, Lugo, inverno-primavera, 1997, 5.

"Novela dos fuxitivos", con tradución ao castelán, *Quimera*, 158-159, Barcelona, maio-xuño, 1997, 109.

"Novel of the Fugitives", tradución ao inglés de Kathleen N. March, *Asheville Poetry Review*, 4-1, Asheville, inverno, 1997, 93.

"Métrica muiñeira", *Guieiros*, 4, Guitiriz, 1997, 119.

"Muller que chora", *Hojas de Zenobia*, 14, Huelva, 1997, s. p.

"Quintana", *O Correo Galego*, Santiago de Compostela, 12-7-1998.

"Pel" ("Poema de pel", "Pozo na pel", "Pétalos na pel" e "Escrito sobre pel"), *Clave Orión*, IV-V, Santiago de Compostela, 1998, 154-157.

"As orixes dos mundos (Poesía visual)", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas*, 4, Sada-A Coruña, Edicións do Castro, 1999, 29-55.

"A noite amurallada", *Artesonado*, 25, Lugo, decembro, 1998, 5.

"Como viste o crepúsculo a mazaira", *O Correo Galego*, Santiago de Compostela, 23-6-1999, 29.

"Traza de ti", *Faro de Vigo, La Ría del Ocio*, Vilagarcía de Arousa, 1-10-1999, 8.

"Así saberei sempre onde te encontras", *O Correo Galego / El Correo Gallego, Revista das letras*, Santiago de Compostela, 4-11-1999, 9.

"Detrás do universo. O sostén do firmamento", *Clave Orión*, VI, Santiago de Compostela, 1999, 73.

"Beyond and other poems", traducións ao inglés de Diana Conchado, Kathleen N. March, Julian Palley e Jonathan Dunne, *Galician Review*, 3-4, Birmingham-Oxford, 1999-2000, 105-132.

"Traza de ti", *Madrygal. Revista de estudos gallegos*, 3, Madrid, 2000, 143-144.

"Lugo Baikal" e "Alén", *El Progreso*, Lugo, 12-1-2000, 41.

"Casa da néboa", con tradución ao castelán de Olga Novo, *Kylix. Revista de literatura y arte*, 3, Málaga, febreiro-marzo, 2000, 40-41.

"Amor sen morte", *O Correo Galego*, Santiago de Compostela, 31-8-2000, 33.

"Memorial dos foxos de Lugo", *Xistral. Revista Lucense de Creación Poética*, 3, Lugo, 2000, 49-51.

"Proxecto de revolución na muralla de Lugo. (Un vello e un rapaz) (Homenaxe á Ánxel Fole)", *Xistral. Revista Lucense de Creación Poética*, 4, Lugo, 2001, 66-67.

"A boca violeta", "Na percura da vulva" e "Alén", con tradución ao castelán, *Adamar*, 4, Madrid, www.adamar.org, inverno, 2001.

"Estampas manuais. Man a man", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas*, 6, Sada-A Coruña, Ediciós do Castro, 2001, en colaboración con Sara Lamas, 119-141.

"Vulva", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 17-5-2001, 56.

"Anémona mater", con tradución ao castelán de Olga Novo, *Zurgai. Euskal Herriko olerkiaren aldizkaria / Poetas por su pueblo*, s. n., "Con Antonio Gamoneda", Bilbao, decembro, 2001, 8-9.

"Nome", *Leña verde*, Boiro, 2002, 33.

"Ulises", *Xistral. Revista Lucense de Creación Poética*, 5, Lugo, 2002, 57.

"Proxecto de Troellenn", *Riff Raff. Revista de Pensamiento y Cultura*, Zaragoza, 19, 2ª época, primavera, 2002, 151.

"A vida" (gravado sobre fotografía), *Ínsula*, 664, Madrid, abril, 2002, 1.

"Ámame anarquista" (con versión musical de César Morán). *CNT*, 282, setembro, 2002. www.periodicocnt.org/282sep2002/cultura/cultura_archivos/ocioc03.htm.

“Pracer e coñecer son sempre o mesmo”, “Imos vivir mil anos” e “Balada dos amantes nómades”, *Serta. Poesía y pensamiento poético*, 7, Madrid, 2002-2003, 302-306.

“A unha muller descoñecida (Fragmentos)”, *Emerxencia*, s.l., 2003, 3.

“Mariña muller”, *Xistral. Revista Lucense de Creación Poética*, 6, Lugo, 2003, 71.

“A rosa branca”, *Milenrama. Revista de Poesía*, 5, Palencia, 2003, 14.

“Máis alá de Lugo”, con fotografía de Eduardo Ochoa, *Artesonado*, 29, Lugo, 2003, 40.

“Traza de muller”, *El Extramundi y los Papeles de Iria Flavia*, XXXV, outono, 2003, 103-109. Edición en separata.

“Paz para sempre” e “A loita continúa”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas*, 9, Sada-A Coruña, Edicións do Castro, 2004, 9-11 e 215-225.

“Luz azul”, *Clave Orión*, IX-X-XI, Santiago de Compostela, 2002-2004, 91.

“Pai meu”, *Xistral. Revista Lucense de Creación Poética*, 7, Lugo, outono, 2004, 82.

“Tren”, *Agente Morillas, Poesía en la calle, Campaña de vallas publicitarias en la ciudad para promocionar la lectura de poesía*, Barcelona, 2004, <http://www.agentemorillas.com/poesiaenlacalle.htm>.

“A vida a chorros”, *VisualObxectual*, decembro, 2004, <http://www.diariogratis.com/archives/2118/20041212>.

“Árbores da vida”, *VisualObxectual*, decembro, 2004, <http://www.diariogratis.com/archives/2118/20041217>.

“Niñeiro da vida”, *VisualObxectual*, xaneiro, 2005, <http://www.diariogratis.com/archives/2118/20050105>.

“A vida” (gravado sobre fotografía), *Evohé. Revista cultural do Campus de Lugo*, 15-16, Lugo, 2004-2005 (maio), portada.

“Encontro infinito”, *VisualObxectual*, xuño, 2005, [http://visualobxectual.diariogratis.com/imaxes de noso/2005/05/30/encontro infinito por claudio rodriguez fer](http://visualobxectual.diariogratis.com/imaxes_de_noso/2005/05/30/encontro_infinito_por_claudio_rodriguez_fer)

“Eu medrei rodeado por feixes de asasinós”, *Silêncio*, xuño, 2005, <http://silencio.weblog.com.pt/arquivo/199794.html>

“Algún día”, *Xistral. Revista Lucense de Creación Poética*, 8, Lugo, setembro, 2005,

89.

“Harmonía” (“Ata que dixen”, “Bretaña”, “Celta”, “Monte”, “Brocelandia”, “Fonte”, “Megálitos”, “Rennes”, “Nantes” e “Pasaxe Pommeraye”), como Klaoda Abalamour, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas*, 10, Sada-A Coruña, Edicións do Castro, 2005, 135-145.

Fragmento de “Desde a nada”, con fotografías de Eduardo Ochoa, *Artesonado*, 32, Lugo, 2006, 40.

“Por iso eu prefiro este parque en outono”, *BOEK, Boletín Oficial del Taller del Sol*, 861, Tarragona, marzo, 2006, <http://firamagica.boek861.com/autor2.php?aut=Claudio%20Rodriguez%20Fer&prim=0&num=10>

“Memorial dos foxos de Lugo”, Consello da Cultura Galega, *Álbum de Mulleres*, “Juana Capdevielle”, abril, 2006, <http://www.culturagalega.org/album/detalle.php?id=17>

“Magnificat ti”, con tradución ao castelán do autor, *Zurgai. Euskal Herriko olerkiaren aldizkaria / Poetas por su pueblo*, s. n., “Con Claudio Rodríguez”, Bilbao, xullo, 2006, 46-47.

“O parque”, Asociación na Defensa do Parque Rosalía e o seu entorno, Lugo, verán 2006, <http://parquerosalia.es/textos.asp?t=RFer>

“Ricardiño Corazón de Leonciño”, *Xistral. Revista Lucense de Creación Poética*, 9, Lugo, setembro, 2006, 85-86.

“Por iso eu prefiro este parque en outono”, “A vida” e “Niñeiro”, *Poogramas. Revista de Poesía visual de La Ortiga*, Santander, outono, 2006, 13-14.

“Anticredo”, *1+1+1*, Modus Vivendi, Santiago de Compostela, 2007, 23+1.

“La chevelure (Fragments)” e “Trace de femme (Extraits)”, traducións ao francés de María Lopo e Annick Boilève-Guerlet, *Maison des écrivains et de la littérature*, París, 2007, <http://www.m-e-l.fr/fiche-ecrivain.php?id=220>

“Lugo namora (Letra para blues)”, *Xistral. Revista Lucense de Creación Poética*, 10, Lugo, primavera, 2007, 79-80.

“Anticredo”, *Move, Revista independente do Modus Vivendi*, Santiago de Compostela, 9-4-2007, <http://www.pubmodusvivendi.net/revistamove/literatura.php?subaction=showfull&id=1176139451&archive=&start from=&ucat=5>

“Ámote anarquista”, *O resplandor das Atochas*, número único, Comisión pola Recuperación da Memoria Histórica, A Coruña, maio, 2007, 2.

“Ámote anarquista”, *Militia Lyrica. Revista online de poesía militante*, <http://casdeiro.info/militia-lyrica/index.php/2007/08/08/amote-anarquista/>

“De mans dadas” (“Macumba”, “A flor das flores”, “Baía sexual”), *Sibila*, São Paulo, outubro, 2007, <http://www.sibila.com.br/index.php/mapa-da-lingua/637-de-mans-dadas>

“Morderás esta lingua como o crótalo”, *Eco. Revista do Eixo Atlántico*, 199, A Coruña, decembro, 2007, 81.

“O Portiño da liberdade”, *Gaceta d’O Portiño*, número único, Comisión pola Recuperación da Memoria Histórica, A Coruña, marzo, 2008, 2.

“Puente”, *El fotolog de corremundos*, 5-2-2008, <http://photoblog.eztools.com/corremundos/puente-claudio-rodriguez-fer-64/>

“Poesía”, *Mi jardín prohibido*, Zamora, 24-3-2008, <http://prohibitedgarden.blogspot.com/2008/03/poesa-claudio-rodriguez-fer.html>

“Ulises”, *Xiztoria. A historia escrita con xiz dende as aulas*, Betanzos, 5-4-2008, <http://xiz-toria.blogspot.com/2008/04/ulises-ou-penlope.html>

“Amor sin muerte”, *Crepusculario Siglo 21*, 5-8-2008, <http://crepusculariosiglo21.blogspot.com/search/label/Claudio%20Rodr%C3%ADguez%20Fer>

“As tres mapoulas de Montecubeiro”, *Xistral. Revista Lucense de Creación Poética*, 11, Lugo, setembro, 2008, 89-90.

“Coa súa branca palidez” e “Noites en branco satén”, *Madrygal. Revista de estudos gallegos*, 11, Madrid, 2008, 171-172.

“O parque”, *Trasluz Lukus*, 1, Lugo, inverno, 2008, 47.

“O mergullador”, *Xistral. Revista Lucense de Creación Poética*, 12, Lugo, primavera, 2009, 83.

“Explanada da Estación”, *Trasluz Lukus*, 2, Lugo, primavera, 2009, 76.

“Poemas sibilinos” (“O oráculo dos ónfalos” e “O antro dos agoiros”), *Sibila*, São Paulo, maio, 2009, <http://sibila.com.br/2/index.php/es/poemas/517-poemas-sibilinos>

“Museos”, *Ver beleza, Con estacas y bramante*, Vigo, maio, 2009, <http://conestacasybramante.wordpress.com/>

“A derradeira lección da mestra”, *Poesía y matemáticas*, Instituto de Ensinanza Secundaria Poeta Díaz Castro, Guitiriz, 2010, http://www.iesguitiriz.org/dep_matematicas/poesiaymatematicas.php

“Museos”, *Vital y libre, Con estacas y bramante*, Vigo, marzo, 2010, <http://conestacasybramante.wordpress.com/>

“A bomba con pétalos de rosa”, *A Milagrosa. O noso barrio*, 7, Asociación de Veciños da Milagrosa, Lugo, maio, 2010, 8.

“Un vello e un rapaz”, *Ancianos del Mundo*, 10, Lugo, xuño, 2010, 22-23.

“Imos vivir mil anos”, con tradución ao castelán, *Vamos a vivir mil años, Con estacas y bramante*, Vigo, agosto, 2010, <http://conestacasybramante.wordpress.com/>

“O ronsel do ronsel”, *Xistral. Revista Lucense de Creación Poética*, 13, Lugo, outono, 2010, 93-94.

“Nove poemas de materia luguesa. Fonmiñá. Caldaloba. Viladonga. Fornos. Vilarolga. Cerracín. Vento. Praia. Rochas”, *Trasluz Lukus*, 8, Lugo, inverno, 2010-2011, 84-86.

“Ámame anarquista”, *Una poeta gravitando*, Lugo, 25-3-2011, <http://poetasdelugo.blogspot.com.es/2011/03/amame-anarquista.html>

“Eu tiña un canciño”, *Xistral. Revista Lucense de Creación Poética*, 14, Lugo, primavera, 2011, 84-85.

“Tren”, *El horizonte enamorado, Con estacas y bramante*, Vigo, xullo, 2011, <http://conestacasybramante.wordpress.com/2011/07/08/el-horizonte-enamorado/>

“Ámame anarquista”, con tradución ao castelán, *La llave de los campos*, setembro, 2011, <http://llavedeloscampos.blogspot.com/2011/09/claudio-rodriguez-fer-presentara-mi.html>

“Alén”, con tradución ao castelán, *La llave de los campos*, setembro, 2011, <http://llavedeloscampos.blogspot.com/2011/09/manana-presentare-en-lugo-de-la-mano-de.html>

“Teoría do azul”, *Amazing Grace, Con estacas y bramante*, decembro, Vigo, 2011, <http://conestacasybramante.wordpress.com/2011/12/03/amazing-grace/#comments>

“O que queda da boca” e “Balada dos cabalos do mar”, en “Claudio Rodríguez Fer: O que queda da boca”, por Tera, *Disquecool. O medio de tendencias made in Galicia*, 13-12-2011, <http://www.disquecool.com/2011/12/13/claudio-rodriguez-fer-o-que-queda-da-boca/>

“Tartu”, *Topofilia (15), Con estacas y bramante*, Vigo, febreiro, 2012, <http://conestacasybramante.wordpress.com/2012/02/11/topofilia-15/>

“Memoria del llanto”, “La casa el sol naciente”, “Como un canto rodado (Flotando no vento)” e “Cabalos (Mexando nun río)”, con tradución ao castelán, *Nayagua. Revista de Poesía*, 16, Getafe (Madrid), febreiro 2012, 49-

61. <http://www.cpoesiajosehierro.org/web/uploads/pdf/6ded2ec26fa2e7839db90916a4048a97.pdf>

“Estraña froita”, *Xistral. Revista Lucense de Creación Poética*, 15, Lugo, primavera, 2012, 88.

“Paz para sempre (Inscrición)”, “A derradeira lección da mestra” e “Inscrición para Unión Libre”, *Aquí e Agora*, Sarria, IES Xograr Afonso, maio, 2012, 6-7.

“El retrato. Xesús Pérez Regueiro, empresario. O gran cabaleiro da cultura de Lugo”, *El Progreso*, Lugo, 5-6-2012, 72, <http://elprogreso.galiciae.com/nova/175734.html?lang=es>

“Ripio da nube da prensa”, por Carlos Rodríguez Brown, *Kaffekantate*, Madrid, 12-6-2012, <http://kaffekantate.blogspot.com.es/2012/06/ripi-da-nube-da-prensa.html>

“Pequeno país (Miss Perfumado)” e “Quédome contigo”, *El invisible anillo*, 16, Madrid, xullo, 2012, 88-89.

“Luz azul”, *Caderno da Crítica*, Vigo, 11-8-2012, <http://cadernodacritica.blogaliza.org/2012/08/11/manuscritos-claudio-rodriguez-fer-i/>

“Teu nome”, “Jules Verne” e “Nada”, “La quimera del oro”, *Con estacas y bramante*, Vigo, outubro, 2012, <http://conestacasybramante.wordpress.com/2012/10/21/la-quimera-del-oro/#comment-1438>

“Catro poemas poética. Poesía. Poesía é acción. O mergullador. A bomba con pétalos de rosa”, GAELT, Grupo de Análise e Estudo da Literatura e de Tradutoloxía, Universidade de Vigo, novembro, 2012, <http://gaelt-uovigo.blogspot.com.es/2012/11/poematiza-iv.html>

“Man a man (Milonga sentimental)”, *Laberintos. Revista de estudios sobre los exilios culturales españoles*, 14, Valencia, 2012, 326. <http://bv.gva.es/documentos/lab14.pdf>

“Compañeiro ancestral Isaac Díaz Pardo”, *Xistral. Revista Lucense de Creación Poética*, 16, Lugo, primavera, 2013, 93-94. Reproducido en *ASSOCIATION MERE 29. Mémoire de l'Exil Républicain Espagnol dans le Finistère*, 10-6-2015, <http://www.mere29.com/2015/06/10/la-ceramica-republicana-de-sargadelos-y-isaac-diaz-pardo/>

“Compañeiro ancestral Isaac Díaz Pardo” e “Mineral habitable”, *Ciencia en galego*, IGACIENCIA, Lugo, maio, 2013, <http://www.cienciaengalego.org/drupal6/node/278>

“Mínima máxima” (“Lugares”, “Nómades”, “Centros”, “Monte”, “Linguas”, “Paixón”), con tradución ao inglés de Ute Margaret Saine, *California Quarterly*, 39-1, Orange, California, 2013, 45-46.

“Mínima máxima” (“Volver”, “Xuntos”, “Reloxo”, “Museos”, “Felicidade”, “Gaivotas”), con tradución ao inglés de Ute Margaret Saine, *California Quarterly*, 39-2, Orange, California, 2013, 8-9.

“Memoria do pranto”, con tradución ao castelán, *El Alambique. Revista de Poesía*, 7, Guadalajara, 2013, 36-37.

“Poemas da memoria sonora”, José Ángel Valente. *Memoria sonora*, edición de Raquel Rivera, Ourense, Deputación Provincial, 2013, 181-189.

“Blow-Up”, *Evoché. Revista cultural do Campus de Lugo*, 24, Lugo, 2013, 23.

“Love & Liberty. Nova York dende abaixo”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas*, 18, Lugo, 2013, 68-107. http://www.unionlibre.org/artigos/visions_%282013%29.pdf

“Love & Liberty”, *Con estacas y bramante*, Vigo, xaneiro, 2014, <http://conestacasybramante.wordpress.com/2014/01/04/6869/>

“Ámote anarquista (Fragmentos)”, *Envolventes as palabras*, Vigo, 13-3-2014, <http://envolventesaspalabras.info/das-resistencias/poemas-polas-v%C3%ADctimas-do-36>

La pièce bretonne / O cuarto bretón, con tradución ao francés de Marianne Equy, *A tola soñando*, 2, (Lugo), 2014, 32 pp.

Rosalía's Revolution in New York / Revolución rosaliana en Nova York, con tradución ao inglés de Kathleen N. March, *A tola soñando*, 3, (Lugo), 2014, 28 pp.

“A volta á vida en seis cinopoemas” (“Os inadaptados”, “Alexis Zorba”, “Dersu Uzala”, “Manhattan”, “París, Texas” e “Mamasunción”), *Ultragráfico*, Galicia, 13-9-2014, <http://ultragrafico.exoplanetarium.net/a-volta-a-vida-en-seis-cinopoemas/>

“Eu son grega”, *Xístral. Revista Lucense de Creación Poética*, 17, Lugo, outono, 2014, 87.

“Luís Pimentel”, videopoema e texto, *Ultragráfico*, Galicia, 5-10-2014, <http://ultragrafico.exoplanetarium.net/luis-pimentel/>

“Arsenal da barbarie”, con tradución ao castelán, francés e bretón, *Résistants et Amis de la Résistance - ANACR du Finistère*, 25-10-2014, , <http://www.lesamisdelaresistancedufinistere.com/styled-13/page347/page20/index.html>

“Todo o mundo sabe”, *Evoché. Revista cultural do Campus de Lugo*, 25, Lugo, 2014, 9.

“Compañeiro ancestral Isaac Díaz Pardo”, *Pombas e mazás: Palabras para Isaac Díaz Pardo no III Cabodano do seu pasamento*, *Cadernos de Estudos Locais*, extraordinario, Sada, Asociación Cultural Irmáns Suárez Picallo, 14-4-2015, 5-6.

“Catro cinegramas conceptuais (Deriva libertaria anticolonial)” (“Antropoloxía documental”, “Alphaville Omega”, “Invasión rexistrada” e “Queimada libre”), *Ultragráfico*, Galicia, 25-7-2015, <http://ultragrafico.expoplanetarium.net/catro-cinegramas-conceptuais/>

“Todo o mundo sabe”, *Xistral. Revista Lucense de Creación Poética*, 18, Lugo, outono, 2015, 103.

“Jazz vital” e “Manteiga”, *Dorna. Expresión poética galega*, 38, Santiago de Compostela, outono, 2015, 21-25.

“Anarquista o nada” (“A vuestra salud (Baladas de Sacco y Vanzetti)”, “Te amo, anarquista”, “Varsoviana (A las barricadas)” e “La lucha continúa (Fragmentos)”), selección de Lily Litvak, *El rapto de Europa. Revista de pensamiento y creación*, monográfico “Anarquismo. Cultura y Ética”, 29, Madrid, Calamar Edición y Diseño, octubre, 2015, 71-83.

“Como un canto rodado (Flotando no vento)” e “Irmáns (Cómpre que nazan flores a cada instante)”, *Madrygal. Revista de estudos gallegos*, 18, Madrid, 2015, 235-237, <http://revistas.ucm.es/index.php/MADR/article/view/51453/47729>

“Invasión rexistrada”, *Evoché. Revista cultural do Campus de Lugo*, 26, Lugo, 2015, 15-25.

“Memorial dos foxos de Lugo (con Lorca ao lonxe)”, *Opúsculo agradecido: Palabras para Isaac Díaz Pardo no IV Cabodano do seu pasamento, Cadernos de Estudos Locais*, extraordinario, Sada, Asociación Cultural Irmáns Suárez Picallo, 3-6-2016, 25-28.

“3 poemas de *Anarquista o nada* de Claudio Rodríguez Fer”, *Voces del Extremo*, 19-8-2016, <http://vocesdelextremopoesia.blogspot.com.es/2016/08/3-poemas-de-anarquista-o-nada-de.html>

“La lucha continúa”, *Voces del Extremo*, 21-8-2016, http://vocesdelextremopoesia.blogspot.com.es/2016/08/la-lucha-continua_26.html

1.4. Inscricións e poesía en espazos públicos

Inscrición de homenaxe ao Doutor Rafael de Vega Barrera, en bronce, Busto por María José Santiso, Rúa do Doutor Rafael de Vega Barrera, Lugo, inaugurado o 21 de outubro de 2006.

“A Juana Capdevielle”, en bronce, Monumento a Juana Capdevielle, do escultor Luciano Couselo, Parque Juana Capdevielle, Rábade (Lugo), inaugurado o 29 de marzo de 2008.

Fragmentos de *Ámote vermella*, sobre vinte paneis, exposición “Vermellas”, consorcio Lugo Cultural, inaugurada na Sala Isaac Díaz Pardo do Campus

Universitario de Lugo, o 5 de marzo de 2009.

"Paz para sempre", sobre pedra, Monumento Xermolos de Paz e Liberdade. Memorial ás Vítimas da Represión Franquista, do escultor Xosé Val Díaz, *Valdi*, Parque Escultórico da Torre de Hércules, A Coruña, inaugurado o 19 de decembro de 2010.

"Pombas! Pombas!! Pombas!!!", sobre aceiro corten apoiado en granito, Monumento Memorial de Liberdade, do escultor Antonio Nores Soliño, Cangas de Morrazo, inaugurado o 9 de abril de 2011.

"A cabeleira", sobre cartel, en galego, castelán e bengalí, ilustrado con fotografía en sepia do Cabo Fisterra, no local da Cátedra Inditex de Cultura Española, Dhaka, Bangla Desh, colocado en xaneiro de 2016.

"A cabeleira", sobre cartel, en galego, castelán, inglés e hindi, ilustrado con fotografía en cores do Cabo Fisterra, na Indira Gandhi National Open University, Nova Delhi, India, colocado en febreiro de 2016.

1.5. Textos musicados

"Ámame anarquista", CD *Río de son e vento*, voz e música de César Morán, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, 1999.

"Cando nos abrazamos. Para coro mixto", versión do poema "Alén", música de José Antonio Galindo, estrea en Vigo pola Coral Polifónica Casino Mugardés, 1999.

"Como viste o crepúsculo a mazaira", libro-CD *Saloucos. 15 poetas da terra nai*, voz e música de Aurora López con arranxos de Teresa Luján, Vigo, Editorial Galaxia - Xunta de Galicia, 1999.

"Trazas de muller. Suite para Cuarteto vocal", música de José Antonio Galindo, 2001.

"París-Texas", voz e música de Aurora López con arranxos de Teresa Luján, estrea en Lugo por Aurora López en 2003.

1.6. Tradución

"Cinco fragmentos para Antoni Tàpies" e "A Antoni Tàpies", de José Ángel Valente, tradución do castelán ao galego, libro-catálogo *Antoni Tàpies. Unha antoloxía 1959-1995*, Santiago de Compostela, Auditorio de Galicia, 1996, 157-162.

"Exilio", de Pere Gimferrer, tradución do catalán ao galego, *Clave Orión*, II, Santiago de Compostela, 1996, 87-88.

"Mar de Muxía", de José Ángel Valente, tradución do castelán ao galego, libro-catálogo *De Cap de Creus a Cabo Fisterra*, Madrid, Centro Nacional de Información Geográfica, 1998, 90.

"Exilio", de Pere Gimferrer, tradución do catalán ao galego, *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 8-12-1998, 5.

"Non me gusta", de Vladimir Vysotsky, *Vladimir Vysotsky in New Translations. International Poetic Project*, edición de Marlena Zimna, Polish Vladimir Vysotsky Museum, Marston Gate, 2014, s. p. <http://www.wysotsky.com/1110.htm?1>

Musgo / Moss, de Emily Dickinson, *A tola soñando*, 4, (Lugo), 2015, s. p.

2. NARRATIVA

2.1. Narrativa en libro

"A illa de asfalto", con ilustración de Alfonso Sucasas, *Homenaxe a Blanco Amor*, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, 1981, 97-101.

"Fábula fauna" ("O bosque máxico", "A magdalena de Proust", "O labirinto de Kafka", "As froles de Wells" e "A biblioteca de Borges"), *Medusa. Relatos*, con ilustracións de Concha Pazos, Barcelona, Sotelo Blanco Edicións, 1983, 73-86.

Meta-relatos, con fotografías de Eduardo Rodríguez Ochoa, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, 1988, 69 pp.

"Tres" ("A primeira palabra", "Mar de magma", "Nous étions trois", "Big Bam", "Porculatio", "Tre donne intorno al cor me son venutte", "Quien tres amigas tiene", "Todo fora un soño" e "A pública e a flambeada"), *Contos eróticos / Eles*, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, Colección Narrativa, 1990, 77-88.

"Amazonia", "Deloto Barroi", "Todo branco" e "Vivir a vida", *O relato breve. Escolma dunha década. 1980-1990*, edición de Luís Alonso Girgado, Vigo, Editorial Galaxia, 1991, 117-126.

"A illa de asfalto", con tradución ao inglés, *An Anthology of Galician Short Stories. Así vai o conto*, de Kathleen N. March, Lewiston-Queenston-Lampeter, The Edwin Mellen Press, 1991, 144-149.

A muller loba, Vigo, Contos do Castromil, 26, 1993, 14 pp.

"A muller loba", *Antón Losada Diéguez. 10 anos dun premio*, Carballiño, 1995, 93-98.

"A magdalena de Proust", *Desde mil novecentos trinta e seis. Homenaxe da poesía e da plástica galega aos que loitaron pola liberdade*, edición de Miguel Ríos Torre, Sada-A Coruña, Edicións do Castro, 1995, 97-98.

"A puta filósofa", *Contos de cine*, A Coruña, Centro Galego de Artes da Imaxe, 1996, 95-103.

"A raposa boreal", *Unha liña no ceo. 58 narradores galegos 1979-1996*, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, 1996, 481-487.

"Violaine e Violette", *Profesor Basilio Losada / Ensinar a pensar con liberdade e risco*, Barcelona, Xunta de Galicia - Universitat de Barcelona, 2000, 124-125.

"A primeira palabra", "Todo fora un soño" e "O cravo de Chejov", *Nin che conto. Para recoñecer e gozar a micronarrativa*, edición de Xosé Manuel Eyré, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, 2009, 116-118.

Os paraísos eróticos, con debuxos e gravados de Sara Lamas, Santiago de Compostela, Meubook, 2010, 123 pp.

Contos e descontos (Narrativa completa), con poema visual de Claudio Rodríguez Fer sobre fotografía de Eduardo Ochoa, Noia, Editorial Toxosoutos, Colección Nume, 2011, 330 pp.

2.2. Narrativa en diarios ou revistas

"Meta-relatos" ("O cravo de Chejov", "Parábola do estado", "Parábola dos exércitos", "Proceso ao labirinto" e "A illa de asfalto"), *Grial*, 74, Vigo, outubro, novembro, decembro, 1981, 412-424.

"Ácrata croata", con fotografía de Eduardo Rodríguez Ochoa, *El Correo Gallego, O Conto Quincenal*, Santiago de Compostela, 19-6-1988, 39.

"Autopoética", "Aráñame", "Vecíñame" e "Deséñame", con ilustración de Alfonso Costa, *Boletín Galego de Literatura*, 6, Santiago de Compostela, novembro, 1991, 159-161.

"Amazonía", "Todo branco" e "Deséñame", con ilustración de Sara Lamas, *O Correo Galego*, Santiago de Compostela, 6-8-1997, 35.

"Waw (ou como se fai un blues borracho de ti, nena)", con debuxos de Sara Lamas, *Evohé. Revista cultural del Campus de Lugo*, 3-4, Lugo, 1998, 53-54.

"Autopoética", "Aráñame", "Vecíñame" e "Deséñame", *Boletín Galego de Literatura*, 21-22, 1989-1999. *10 anos de creación*, Santiago de Compostela, 1999, 103-106.

"A fera fráxil", con debuxo de Sara Lamas, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas*, 7, Sada-A Coruña, Edicións do Castro, 2003, 157-162.

"Doce doces", *Evohé. Revista cultural do Campus de Lugo*, 15-16, Lugo, 2004-2005, 8.

"A pantera xenital", con gravado de Sara Lamas, *Tempos novos*, 119, Santiago de Compostela, abril, 2007, 104-106.

"Dadá tres", *Ejercicios de escritura*, con ilustración de Eugenio Granell, Isla

Kokotero, 20-8-2010, <http://islakokotero.blogspot.com/2010/08/20/ejercicios-de-escritura-dada-tres-por-claudio-rodriguez-fer/>

2.3. Memoria de vida

O muiñeiro misterioso. Revivir 1, Santiago de Compostela, Tórculo, 2005, 150 pp.

El molinero misterioso. Revivir 1, tradución ao castelán de *O muiñeiro misterioso*, Santiago de Compostela, Tórculo, 2005, 150 pp.

A bela mestra. Revivir 2, Santiago de Compostela, Tórculo, 2005, 150 pp.

“Entre o cine e o cinempoema”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas*, 12, Sada-A Coruña, Ediciós do Castro, 2007, 107-164.

“Memoria dun militante da memoria”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas*, 13, Sada-A Coruña, Ediciós do Castro, 2008, 135-188.

“Venecia venérea”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas*, 13, Sada-A Coruña, Ediciós do Castro, 2009, 127-135.

Meus amores celtas, con ilustracións de Sara Lamas, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas*, 15, Santiago de Compostela, Ediciós do Castro, 2010, 103 pp.

3. TEATRO

“O pornógrafo”, *Primeiras Xornadas de Teatro na Radio*, Lugo, Radio 5 - Caixa Galicia, 17 a 19-5-1989, 6 pp.

“Gran Tirano”, con ilustración de Sara Lamas, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas*, 8, Sada-A Coruña, Ediciós do Castro, 2003, 75-96.

“As costureiras. Textos para teatro en lembranza de Juana Capdevielle, María Vázquez Suárez e Mercedes Romero Abella”, con ilustración de Sara Lamas, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas*, 11, Sada-A Coruña, Ediciós do Castro, 2006, 37-47.

4. ESTUDO E ENSAIO

4.1. Libros de teoría e metodoloxía analíticas

Poesía galega. Crítica e metodoloxía, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, Colección Universitaria, 1989 (Premio de Investigación Losada Diéguez 1990), 454 pp.; 2ª. ed., *ibidem*, 1990.

Arte literaria. Catálogo, descrición e teoría crítica para a comprensión e comentario dos textos, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, Manuais / Universitaria, 1991, 168 pp.

Comentarios de textos contemporáneos, como editor e introductor, Vigo, Edicións

Xerais de Galicia, Manuais / Universitaria, 1992, 284 pp.

Comentarios de textos populares e de masas, como editor e introductor, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, Manuais / Universitaria, 1994, 270 pp.

Acometida atlántica (Por un comparatismo integral), Sada-A Coruña, Edicións do Castro, Ensaio / Filoloxía, 1996, 324 pp.

Guía de investigación literaria, Gijón, Ediciones Júcar, Guías del comentario de textos, 1998, 254 pp.

4.2. Libros de historia e crítica literarias

A Galicia misteriosa de Ánxel Fole, Sada-A Coruña, Edicións do Castro, Liminar / Filoloxía, 1981, 251 pp.

Antonio Machado e Galicia, Sada-A Coruña, Edicións do Castro, Documentos para a Historia Contemporánea de Galicia, 1989, 95 pp.

José Ángel Valente, como editor, introductor e colaborador, Madrid, Taurus Ediciones, Serie El Escritor y la Crítica, 1992, 376 pp.

Material Valente, como editor e introductor, Gijón, Ediciones Júcar, Ensayos Júcar, 1994, 334 pp.

A literatura galega durante a guerra civil, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, Colección Universitaria, 1994 (Premio de Investigación Losada Diéguez 1996), 300 pp.

Ánxel Fole. Vida e obra, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, 1997, 108 pp.

O mundo lucense de Ánxel Fole, como editor, introductor e colaborador, Sada-A Coruña, Gráficas do Castro, 1997, 158 pp.

Ánxel Fole 1903-1986. Unha fotobiografía, como editor e colaborador, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, 1997, 174 pp.

Borges dende o labirinto galego, con tradución ao castelán, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, 2008, 77 pp.

Valente: el fulgor y las tinieblas, Lugo, Editorial Axac, 2008, 190 pp.

Valente vital (Galicia, Madrid, Oxford), edición (495 pp.), prólogo (9-12) e “Valente en Galicia: quedar para sempre” (13-168), Universidade de Santiago de Compostela, Cátedra José Ángel Valente de Poesía e Estética, 2012.

Borges y todo (Escepticismo y otros laberintos), Madrid, Del Centro Editores, 2013, 296 pp.

Valente vital (Ginebra, Saboya, París), edición (495 pp.), prólogo (9-11) e, con Tera Blanco de Saracho, “Valente en Ginebra: memoria y figuras” (13-361), Universidade de Santiago de Compostela, Cátedra José Ángel Valente de Poesía e Estética, 2014.

4.3. Edicións anotadas e/ou introducidas

Selección, introdución e notas de *Contos de lobos*, de Ánxel Fole, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, Montes e Fontes, 1985, 88 pp. (introdución: pp. 9-43; notas: 80).

Introdución de *Cántigas de alén*, ed. galego-castelá, de José Ángel Valente, Barcelona, Llibres del Mall, Serie Ibérica, 1987, 94 pp. (introdución: 9-51).

Selección, introdución e notas de *Contos de lobos e outros relatos*, de Ánxel Fole, Edicións Xerais de Galicia, Biblioteca das Letras Galegas, Vigo, 1989, 185 pp. (introdución: 11-47; notas: 80).

Introdución de *Cántigas de alén*, ed. galego-castelá, de José Ángel Valente, Barcelona, Ambit Serveis Editorials, 1989, 100 pp. (introdución: 9-54); ed. galego-catalana, *Cantiques d'enllà, ibídem*, 100 pp. (introdución: 9-54).

Edición, introdución, notas e glosario de *Con pólvora e magnolias*, de Xosé Luís Méndez Ferrín, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, Biblioteca das Letras Galegas, 1989, 111 pp., en colaboración con Carmen Blanco (introdución: 8-51; notas: 98; glosario: 107-111); 2ª. ed., *ibídem*, 1991.

Edición, introdución e notas de *Os eidos*, de Uxío Novoneyra, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, Biblioteca das Letras Galegas, 1990, 222 pp., en colaboración con Carmen Blanco (introdución: 9-71; notas: 142).

Edición, introdución e recopilación de *Guerra literaria*, de Rafael Dieste, Sada-A Coruña, Edicións do Castro, Documentos para a Historia Contemporánea de Galicia, 1991, 167 pp. (introdución: 9-16).

Edición, introdución e recopilación de *Verbas de chumbo*, de Castelao, Santiago de Compostela, Sotelo Blanco Edicións, A Trabe de Ouro / Pensamento, 1992, 219 pp. (introdución: 5-23).

Edición, introdución e recopilación de *Poesía perdida*, de Ricardo Carballo Calero, Sada-A Coruña, Edicións do Castro, Documentos para a Historia Contemporánea de Galicia, 1993, 487 pp. (introdución: 5-42).

Edición, introdución e recopilación de *Obras reunidas*, de Ángel Johán, Sada-A Coruña, Edicións do Castro, Documentos para a Historia Contemporánea de Galicia, 1993, 97 pp. (introdución 5-9).

Edición e prefacio de *Chansons d'au-delà*, ed. galego-francesa, de José Ángel Valente, Draguignan, Editions Unes, 1995, 77 pp. (prefacio 7-12).

Introdución de *Cántigas de alén*, ed. galego-castelá, de José Ángel Valente, Santiago de Compostela, Consorcio de Santiago, 1996, 95 pp. (introdución: 15-39); ed. de artista con grabados orixinais de Eduardo Chillida, *ibídem*.

Edición, introdución e recopilación de *Cartafolio galego*, de Ánxel Fole, Vigo, A Nosa Terra, 1996, 209 pp. (introdución: 5-13).

Edición, introdución e compilación de *Obra galega completa*, de Ánxel Fole, Vigo, Editorial Galaxia, 1997, 2 vols., 970 pp. (introdución: 7-20).

Edición e introdución de *A lenda do Gran Inquisidor*, de F. M. Dostoievski, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, Peto, 1998, 91 pp. (introdución: 5-36).

Edición, introdución e selección de *Cima del canto*, de José Ángel Valente, con serigrafías e augafortes de Coral, Velliza-Valladolid, El Gato Gris, Ediciones de Poesía, 2001, 22 pp. (introdución: 17-18).

Edición, introdución e compilación de *Cuaderno de versiones*, de José Ángel Valente, con ilustración de Coral, Barcelona, 2002, Galaxia Gutenberg / Círculo de Lectores, 448 pp. (introdución: 7-37).

Edición, introdución e compilación de *Obra literaria completa*, de Ánxel Fole, Vigo, Editorial Galaxia, 2004, 3 vols., 428, 544 e 640 pp. respectivamente (introdución: vol. I 7-20 e vol. III 7-25).

Edición, introdución e selección de *Alén*, de José Ángel Valente, con tradución ao castelán e con gravados de Leopoldo Nóvoa, París, Raíña Lupa e Robert et Lydie Dutrou, 2007, 32 pp. (introdución: 3-6).

Recopilación e introdución de *Obras completas II. Ensayos*, de José Ángel Valente, con edición de Andrés Sánchez Robayna, Barcelona, Galaxia Gutenberg / Círculo de Lectores, 2008, 1770 pp. (introdución: 9-25)

Edición e referencias bibliográficas de *Ensayos sobre José Ángel Valente*, de Juan Goytisolo, Universidade de Santiago de Compostela, Cátedra José Ángel Valente de Poesía e Estética, 2009, 101 pp. (referencias bibliográficas 97-99)

4.4. Prólogos, epílogos e colaboracións en libros colectivos

"Novoneyra, Uxío", *Gran Enciclopedia Gallega*, vol. 22, Gijón-Santiago de Compostela, Silverio Cañada Editor, 1974, en colaboración con Carmen Blanco, 236-237.

"Miguel Anxo Murado, novelista galaico-beneziano", *Metamorfosis benezianas*, de Miguel Ángel Murado, Madrid, Polar Ediciones, 1983, 9-17; 2ª ed., *ibídem*, 9-17.

"A poesía galega de postguerra", *A nosa literatura: Unha interpretación para hoxe II*, A Coruña, Edicións Xistral, Colección Alexandre Bóveda, 1985, 21-28.

"O fonosimbolismo na poesía de Novoneyra. Incursión ao nivel fónico da obra literaria", *Literatura Século XX. Iniciación universitaria*, de M.ª Victoria Moreno e Xesús Rábade, Madrid, Editorial Galaxia - Ediciones SM, 1985, 248-255.

"O poema 'Penélope' de Díaz Castro", *Comentário de textos literarios*, Madrid, Alhena, 1986, 141-153.

"O meu cartafolio de Fole", *Os escritores lucenses arredor de Fole*, Lugo, Excmo. Concello, 1986, 185-186.

"Epílogo", *Muller pra lonxe*, de Uxío Novoneyra, Lugo, Deputación Provincial, 1986, 81-84, reeditado en 2011, 87-90.

"Díaz Castro e o tema dos celtas", *Homenaxe a X. M. Díaz Castro*, Guitiriz-Vigo, Asociación Cultural Xermolos, 1987, 104-107.

"Prólogo", *O trasmundo de Ánxel Fole*, de Tareixa Castro, 1º Premio Ánxel Fole, Sada-A Coruña, Caixa-Galicia, 1987, 9-11.

"O epistolario pimenteliano", *Luís Pimentel (1985-1958) Unha fotobiografía*, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, 1990, 123-133.

"O verdadeiro texto", *12 anos na búsqueda da nosa identidade*, Guitiriz-Lugo, Asociación Cultural Xermolos, 1991, 179-181.

"Laxeiro visto por Novoneyra", *Homenaxe a Laxeiro de escritores e artistas de Galicia*, Santiago de Compostela, Citania Galería de Arte, 1991, 94.

"La poesía gallega de José Ángel Valente", *José Ángel Valente*, edición de Claudio Rodríguez Fer, Madrid, Taurus Ediciones, Serie El Escritor y la Crítica, 1992, 79-111.

"Carballo Calero no estalido da guerra civil", *Actas do III Congreso Internacional da Língua Galego-Portuguesa na Galiza, 1990. Em Homenagem ao Professor Carvalho Calero*, A Coruña, Associação Galega da Língua, 1992, 619-625.

"A poesía venérea de Manuel María", *A primavera de Venus*, de Manuel María, A Coruña, Edicións Espiral Maior, 1993, 9-17.

"A máxica saudade de Matilde Albert Robatto", *Mágica saudade*, de Matilde Albert Robatto, Sada-A Coruña, Edicións do Castro, 1993, 5-10.

"El poema 'Retrato' de Antonio Machado", *Literatura Española de C.O.U. Textos comentados*, A Coruña, Editorial Tambre, 1993, 173-197.

"Alvaro Cunqueiro e a vangarda do Leste Galego", *Congreso Alvaro Cunqueiro*, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, 1993, 265-272.

"Introdución", *Esmoriz*, de Aníbal Otero, Santiago de Compostela, Sotelo Blanco

Edicións, 1994, 7-14.

"Panorama da poesía galega", *La poesía nueva en el mundo hispánico. Los últimos años*, Madrid, Visor Libros, 1994, 55-64.

"Valente en la lengua del origen", *El silencio y la escucha: José Ángel Valente*, edición de Teresa Hernández Fernández, Madrid, Ediciones Cátedra / Ministerio de Cultura, 1995, 119-141.

"As revistas de Rafael Dieste", *Rafael Dieste*, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, 1995, 109-125.

"Integridade e integralidade", *Rafael Dieste do arquivo á fiestra*, edición de Tonina Gay Parga, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, 1995, 47.

"Rafael Dieste ante o escándalo Gide", *Congreso Rafael Dieste*, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, 1996, 109-121.

"Aproximación biobibliográfica a José Ángel Valente", *En torno a la obra de José Ángel Valente*, Madrid, Alianza Editorial, 1996, 87-113.

"Ánxel Fole", *¡Xantamos a carón dun esquelete!*, de Ánxel Fole, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, 1996, 5 pp. s. p.

"Prólogo", *Ánxel Fole. Aproximación temática á súa narrativa en galego*, de Armando Requeixo, Vigo, Edicións do Cumio, 1996, 5-10.

"Emigración, exilio e guerra civil (1936-1939)", *Jornadas de la emigración gallega a Puerto Rico. Actas del Congreso celebrado en San Juan. 30, 31 de enero y 1 de febrero de 1996*, Sada-A Coruña, Edicións do Castro, 1997, 63-77.

"Un narrador para un pobo", *Ánxel Fole*, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, 1997, 25-32.

"Contando con Fole", *Ánxel Fole. ¡Si señor!*, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, 1997, 17-20.

"Escolma de entrevistas realizadas por Margarita Ledo Andión, Carlos Casares e Claudio Rodríguez Fer. Transcripción", *Homenaxe a Ánxel Fole*, Santiago de Compostela, Arquivo Sonoro de Galicia, Consello da Cultura Galega, 1997, *pássim*.

"Hacia un hispanismo integral: poética del origen y lírica galaica en José Ángel Valente", *Actas del XII Congreso de la Asociación Internacional de Hispanistas (Birmingham, 1995)*, vol. V, *Época Contemporánea*, edición ao coidado de Derek Flitter, Birmingham, Departament of Hispanic Studies, The University of Birmingham, 1998, 216-222.

"Borges, escepticismo y fantasía", *El relato fantástico. Historia y sistema*, edición de Antón Risco, Ignacio Soldevila e Arcadio López-Casanova, Salamanca, Ediciones

Colegio de España, 1998, 143-168.

"Sobre os anos de Eduardo Blanco-Amor", *Homenaxe a Eduardo Blanco-Amor*, A Coruña, Espiral Maior, 1998, 69-79.

"Hacia un hispanismo integral: poética del origen y lírica galaica en José Ángel Valente", *Mosaico ibérico. Ensayos sobre poesía y diversidad*, edición de Joana Sabadell, Madrid-Gijón, Ediciones Júcar, 1999, 71-81.

"O poeta paseado", *Roberto Blanco Torres (1891-1936) Unha fotobiografía*, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, 1999, 164-169.

"Escritos de combate de Lorenzo Varela", *Cinguidos por unha arela común. Homenaxe ao profesor Xesús Alonso Montero*, edición de Rosario Álvarez e Dolores Vilavedra, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, 1999, 1321-1343.

"Prólogo", *A creación literaria en castelán de Ánxel Fole*, de Luís Miguel Pedre Díaz, Lugo, Excma. Deputación Provincial, 2000, 13-14.

"Discurso de gabanza do doutorando pronunciado polo seu padriño", *Discursos da investidura de D. José Ángel Valente como Doutor "Honoris Causa"*, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, 2000, 23-30.

"A poesía española de Ricardo Carballo Calero", *Estudos dedicados a Ricardo Carvalho Calero*, edición de José Luís Rodríguez, Santiago de Compostela, Parlamento de Galicia - Universidade de Santiago de Compostela, 2000, vol. 1, 293-320.

"Un poeta para el Nobel" (orixinalmente "José Ángel Valente"), *Galicia Xacobeá*, Madrid, Enxebre Orde da Vieira, 2000, 286-289.

"José Ángel Valente: de la patria de la palabra a la palabra sin patria", *Anatomía de la palabra*, edición de Nuria Fernández Quesada, Valencia, Pre-Textos, 2000, 153-158.

"La larga noche de piedra de la poesía gallega y el rescate del cantar de ciego", *Voces subversivas: Poesía bajo el régimen (1939-1975)*, edición de Trevor J. Dadson e Derek W. Flitter, Birmingham, Department of Hispanic Studies, University of Birmingham, 2000, 63-74.

"Valente, poeta galego en Xenebra", *Homaxe a José Ángel Valente. Ourense 1929 - Xenebra 2000*, Xenebra, Editions Impossible, 2001, 42-43.

"Poeta da cultura material", *Manuel María*, Lugo, Asociación Cultural Xermolos, 2001, 417-434.

"A poesía venérea de Manuel María", *Obra poética completa II (1981-2000)*, de Manuel María, A Coruña, Edicións Espiral Maior, 2001, 487-494.

"Xenerosidade e entusiasmo", *Dionisio Gamallo Fierros*, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, 2001, 265-266.

"Prólogo", *Novela en pé de guerra. A guerra civil vista polos escritores galegos en castelán*, de Silvia Carballido, Sada-A Coruña, Edicións do Castro, 2001, 7-8.

"Escritores galegos ante a guerra civil", *Galicia. Literatura*, vol. XXIII, *A literatura desde 1936 ata hoxe: poesía e teatro*, coordinación de Anxo Tarrío, con tradución ao castelán, A Coruña, Hércules Ediciones, 2001, 24-79 e 530-533.

"A poesía venérea de Manuel María", *Obra poética completa* de Manuel María, vol. 2, A Coruña, Edicións Espiral Maior, 2001, 487-494.

"De Lugo a Lugo (pasando polo resto do universo)", *Lugo, unha provincia*, con fotografías de Sergio López Maseda, Lugo, Xunta de Galicia / Deputación Provincial de Lugo, 2002, 126-128.

"O trasmundo da Galicia rural", *Crítica e autores I*, Editorial *La Voz de Galicia*, Biblioteca 120, 2003, 142-143.

"O mester dos mesteres", *Crítica e autores I*, Editorial *La Voz de Galicia*, Biblioteca 120, 2003, 254-255.

"Prólogo", *Do tempo posuído. Poesía [1960-2000]*, de Arcadio López-Casanova, A Coruña, Edicións Espiral Maior, 2003, 7-11.

"Prólogo", *Teatro inédito* de Ángel Johán, edición de Ana B. Espada Ascariz e Xosé Luís F. Sarceda, Sada, A Coruña, Edicións do Castro, 2003, 5-6.

"A figura de Lorenzo Varela...", *Homenaxe. Sesenta e seis escritores falan de Lorenzo Varela (florilexio de textos sobre a vida, a obra e o home)*, edición de Xosé Gregorio Ferreiro Fente, Sada, A Coruña, Edicións do Castro, 2003, 88-89.

"Prehistoria de Borobó", *Homenaxe a Borobó*, coordinación de Xoán Guitián, Sada, A Coruña, Edicións do Castro, 2004, 287-289.

"Fole, Ánxel", *Gran Enciclopedia Galega Silverio Cañada*, vol. 18, Lugo, *El Progreso – Diario de Pontevedra*, 2003, 144-150.

"Para a vida intensa", cunha foto de Carmen Blanco, *Xela Arias, quedas con nós*, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, 2004, 66-67.

"López Otero, Avelino", *Gran Enciclopedia Galega Silverio Cañada*, vol. 26, Lugo, *El Progreso – Diario de Pontevedra*, 2005, 180.

"Compromiso artístico e memoria histórica", *Tres mesas redondas sobre compromiso social da cultura galega*, Sada, A Coruña, Edicións do Castro, 2005, 35-

38.

“Prólogo”, *A provincia de Lugo na obra xornalística en castelán de Ánxel Fole*, de Ruth Fernández Fernández, Deputación Provincial de Lugo, 2005, 5-6.

“Prólogo”, *Para los que no vieron. Francisco Lamas López, Memorias del alma lucense republicana*, Sada, A Coruña, Edición do Castro, 2006, 9-11.

“Yunque e a vangarda integral”, edición facsimilar de *Yunque (Periódico de vangarda política)*, Santiago de Compostela, Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades, Xunta de Galicia, 2006, pp.15-21.

“Valente. José Ángel”, *Gran Enciclopedia Galega Silverio Cañada*, vol. 42, Lugo, *El Progreso – Diario de Pontevedra*, 2006, 243-244.

“Prólogo” a *El tejedor de redes. Análisis integral de la narrativa de José Ángel Valente*, de Manuel Fernández Rodríguez, Ourense, Deputación de Ourense – Cátedra José Ángel Valente de Poesía e Estética, 2006, 13-14.

“Rastros de vida e arte con Granell”, *Congreso interdisciplinar Eugenio Granell. Actas*, con tradución ao inglés, Santiago de Compostela, Fundación Eugenio Granell, 2007, 13-24 e 449-457.

“José Ángel Valente, poeta y pensador entre Oriente y Occidente” (en castelán e árabe), *Biblioteca José Ángel Valente*, Instituto Cervantes, Madrid-Marrakech, 2007, 10-15.

“Valente e a apertura aos orientes”, *Perspectivas sobre Oriente y Occidente*, edición de Mª Xesús Vázquez Lobeiras e Alexandre Veiga, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, 2008, 135-142.

“José Ángel Valente y la apertura a los Orientes”, *José Ángel Valente. Poesía e interculturalidad / seguido de Veinte versiones*, edición de Fatiha Benlabbah, Rabat, Editions & Impressions Bouregreg, 2008, 11-24.

“Paseo polo amor e Bretaña”, *Centro e periferia. Linguaxe, tradución e poesía*, Culleredo-A Coruña, Espiral Maior / Auliga, 2008, 159-188.

“Limiar” (en galego, castelán, francés e árabe), Fatiha Benlabbah, *En el espacio de la mediación. José Ángel Valente y el discurso místico*, Universidade de Santiago de Compostela, Cátedra José Ángel Valente de Poesía e Estética, 2008, 11-25.

“Valente, poeta cero”, *Valente: el fulgor y las tinieblas*, ed. de Claudio Rodríguez Fer, Lugo, Editorial Axac, 2008, 11-27.

“Antonio Machado en Lugo”, *Antonio Machado na nosa voz*, edición de Xesús Alonso Montero (facsimilar), Lugo, Ecmo. Concello de Lugo, 2009, 9-10.

“Valente na defensa do cemiterio de Ourense”, *Marcos Valcárcel. O valor da xenerosidade. Homenaxe dos amigos*, Ourense, Difusora de Letras, Artes e Ideas, 2009, 210.

“Da festa á poesía”, *A festa máis fermosa do otono galaico. (Os escritores falan do San Froilán)*, edición de J. Calvo Vidal e Yago Rodríguez Yáñez, Lugo, Concello de Lugo, 2009, 163-165.

“Recital Poeta galego en Nova York”, *América, Américas. Perspectivas sobre el Nuevo Mundo y su relación con Europa*, edición de JoDee Anderson, Jesús Varela Zapata e José Manuel Oro Cabanas, Lugo, Editorial Axac, 2009, 201-213.

“El Fénix de los secretos”, prólogo a *Secretos del Fénix*, de Saturnino Valladares, Salamanca, Editorial Celya, 2010, 7.

“Cunqueiro en Ortigueira e Ortigueira en Cunqueiro”, introdución a *Álvaro Cunqueiro en Ortigueira*, Santiago de Compostela, Consello da Cultura Galega, 2011, 54 pp., 9-14.

“Cartas de Octavio Paz, Julio Cortázar y Mario Vargas Llosa en la Cátedra José Ángel Valente”, *España y América en el Bicentenario de las Independencias. I Foro Editorial de Estudios Hispánicos y Americanistas*, edición de Francisco Fernández Beltrán y Lucía Casajús, Castelló de la Plana, Universitat Jaume I, 2012, 215-233.

“Prólogo”, *Federica no era tonta y otros cuentos*, de Eugenio Granell, Santiago de Compostela, Auga Editora, 2012, 5-8.

“José Ángel Valente (1929-2000), ourensán univesal”, *Galegos de Ourense*, Ourense, Deputación, 2012, 535-557.

“Nota sobre Rosalía de Castro considerada por Borges”, *Cuadernos Ramón Piñeiro, Rosalía na cobiza do lonxe*, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, Centro Ramón Piñeiro, 2013, 137-138.

“Valente sonoro: das cántigas de Ourense á música de vangarda”, *José Ángel Valente. Memoria sonora*, edición de Raquel Rivera, Ourense, Deputación Provincial, 2013, 15-28.

“Epistolario Jorge Guillén / José Ángel Valente”, *Perspectivas críticas para la edición de textos de literatura española*, edición de Ermitas Penas, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, 2013, 385-415.

“Correspondencia nacida dun soño con Xosé María Díaz Castro”, *Cadernos Ramón Piñeiro, Rosalía na cobiza do lonxe*, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, Centro Ramón Piñeiro, 2014, 283-291.

“Correspondencia con Xosé María Díaz Castro”, *Epistolario*, edición de Armando Requeixo, Vigo, Editorial Galaxia, Colección Memoria, 2014, 218-223.

“Poesía contra violencia na historia”, *Historia, cultura, violencia. Actas do X Curso de Primavera. Lugo, 22-25 de abril de 2014*, edición de Fernando Suárez Golán e Ana Cabana Iglesia, CD, Lugo, Lugo Cultural, 2015, s. p.

“O meu *Xistral*”, *Xistral. Revista de Poesía (Lugo, 1949)*, edición facsimilar de Luís Alonso Girgado e Laura Piñeiro Pais, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, Centro Ramón Piñeiro, 2016, s. p..

“Epístolas manuelmarianas”, *Cadernos Ramón Piñeiro, Manuel María. Cecaís hai unha luz*, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, Centro Ramón Piñeiro, 2016, 247-252.

“Recital A poesía nin se compra nin se vende”, *A crise de Occidente*, edición de Beatriz Fernández Herrero, Elena Freire Paz e Xaquín Rodríguez Camos, Lugo, Editorial Axac, 2016, 7-15.

4.5. Separatas de revistas e actas

Borges e o escepticismo esencial, *Grial*, 61, Vigo, xullo, agosto, setembro, 1978, 301-312.

O fonosimbolismo na poesía de Novoneyra. Incursión ao nivel fónico da obra literaria, *Grial*, 68, Vigo, abril, maio, xuño, 1980, 144-160.

A poesía galega de Álvaro Cunqueiro, *Grial*, 72, Vigo, abril, maio, xuño, 1981, 171-182.

A poesía galega de José Ángel Valente, *Grial*, 74, Vigo, outubro, novembro, decembro, 1981, 412-424.

A recurrencia na poesía de López-Casanova. Incursión ao nivel gramatical da obra literaria, *Grial*, 83, Vigo, xaneiro, febreiro, marzo, 1984, 11-28.

Escala da frecuencia fonemática galega, *Grial*, 85, Vigo, xullo, agosto, setembro, 1984, en colaboración con Francisco Botana Ferreiro, 291-302.

A literatura como coñecemento, *Grial*, 88, Vigo, abril, maio, xuño, 1985, 135-145.

Elementos de Fonoestilística: a prosa de Fole e a poesía de Novoneyra, *Grial*, 89, Vigo, xullo, agosto, setembro, 1985, 354-361.

Ánxel Fole e o cine, *Grial*, 95, Vigo, xaneiro, febreiro, marzo, 1987, 49-62.

O poema "Cunetas" de Luís Pimentel, *Grial*, 98, Vigo, outubro, novembro, decembro, 1987, 403-414.

Cunqueiro na tradición europea, *Grial*, 101, Vigo, xaneiro, febreiro, marzo, 1989, 47-57.

Otero Pedrayo á luz de "O quinqué de petróleo", Actas do Simposio Internacional Otero Pedrayo no panorama literario do século XX, Santiago de Compostela, Consello da Cultura Galega, 1990, 47-62.

O cine na obra de Carballo Calero, A Trabe de Ouro, 2, Santiago de Compostela, abril, maio, xuño, 1990, 279-285.

A literatura galega, en Galicia, durante a guerra civil, Boletín Galego de Literatura, 3, Santiago de Compostela, maio, 1990, 49-63.

Panorama da poesía galega, Iberoromania, 34, Tubinga, 1991, 32-40.

Entrevistas bélicas con Castelao, A Trabe de Ouro, 5, Santiago de Compostela, xaneiro, febreiro, marzo, 1991, 111-117.

Aníbal Otero, poeta e novelista carcerario, Boletín Galego de Literatura, 5, Santiago de Compostela, maio, 1991, 77-85.

O nacionalismo galego de Alvaro Cunqueiro, A Trabe de Ouro, 7, Santiago de Compostela, xullo, agosto, setembro, 1991, 383-389.

Da romaría de Otero á romaría de Cunqueiro, Boletín Galego de Literatura. Monografías: Alvaro Cunqueiro, Santiago de Compostela, 1992, 59-68.

Bibliografía en torno a José Ángel Valente, Boletín Galego de Literatura, 7, Santiago de Compostela, maio, 1992, 135-148.

De Clarín a Antón Tovar, Boletín Galego de Literatura, 7, Santiago de Compostela, maio, 1992, 69-72.

Do "Cantar de Mio Cid" á poesía de Novoneyra, Boletín Galego de Literatura, 8, Santiago de Compostela, novembro, 1992, 45-52.

Guerra e literatura no bando republicano (1936-1939), Anuario de Estudios Literarios Galegos 1992, Vigo, 1993, 11-34.

Feijoo e o maltrato dos animais, Boletín Galego de Literatura, 9, Santiago de Compostela, maio, 1993, 97-100.

Das lendas de Bécquer ás lendas de Fole, Revista Canadiense de Estudios Hispánicos, XVIII, 1, Ottawa, outono, 1993, 67-80.

Bibliografía en torno a Pere Gimferrer, Boletín Galego de Literatura, 10, Santiago de Compostela, novembro, 1993, 115-132.

Poesía e historia: Valente e Arcadio ante a guerra, Boletín Galego de Literatura, 11, Santiago de Compostela, maio, 1994, 53-60.

Neruda, o cantor e as amantes, Moenia. Revista lucense de Lingüística & Literatura, 2 (1996), Lugo, 1997, 65-108.

Ánxel Fole: Panorama e rusofilia, Revista Galega do Ensino, 16, Santiago de Compostela, maio, 1997, 13-29.

Aproximación á vida e á obra de Ánxel Fole, Congreso Ánxel Fole, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, 1997, 11-28.

Entrevista vital a José Ángel Valente: de Ourense a Oxford, Moenia. Revista lucense de Lingüística & Literatura, 4 (1998), Lugo, 1999, 451-464.

José Ángel Valente: En el principio de la vida (entrevista), con debuxos de Sara Lamas, suplemento de *Ficciones. Revista de Letras*, 2ª época, 6, Granada, outono 1999 - inverno 2000, 6-9.

Ánfora: a primeira luz (1949-1999: Cincuentenario dunha irrupción), Boletín Galego de Literatura, 23, Santiago de Compostela, primeiro semestre, 2000, 153-160.

En el corazón de la vulva. Latidos de extrema Europa, Revista de Lenguas y Literaturas Catalana, Gallega y Vasca, VI, Madrid, 2000, 281-299.

En memoria de Antón Risco, o intelectual dos tres ríos, Actas del Congreso Internacional Literatura modernista y tiempo del 98, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, 2000, 9-20.

Entrevista vital a José Ángel Valente: de Xenebra a Almería, Moenia. Revista lucense de Lingüística & Literatura, 6 (2000), Lugo, 2001, 185-210.

Galicia y la lírica de los orígenes, Les Polyphonies Poétiques. Formes et territoires de la poésie contemporaine en langues romanes, Rennes, Université Rennes 2 Haute Bretagne, 2002, 67-78.

Borges dende o labirinto galego, Moenia. Revista lucense de Lingüística & Literatura, 8 (2002), Lugo, 2003, 287-298.

José Ángel Valente, poeta europeo, Moenia. Revista lucense de Lingüística & Literatura, 10 (2004), Lugo, 2005, 115-129.

O consello de guerra contra José Ángel Valente, Moenia. Revista lucense de Lingüística & Literatura, 12 (2006), Lugo, 2007, 463-467.

Federico de Onís. Cartas con el exilio. Encuentro. Revista de la Asociación de Profesores Universitarios Españoles de Puerto Rico, 28-30, San Juan de Puerto Rico, 2004-2008, 352-354.

Borges para Valente: de Aleph a Alef, Moenia. Revista lucense de Lingüística & Literatura, 14 (2008), Lugo, 2009, 145-158.

"O meu Lugo lugar", *El Extramundi y los Papeles de Iria Flavia*, LXII, verán, 2010, 105-117.

"Valente dende as cartas de alén", *Moenia. Revista lucense de Lingüística & Literatura*, 16, Lugo, 2010, 125-131.

"Pratiques civiques et poétiques de la faille mémorielle en Espagne", *Les failles de la mémoire. Théâtre, cinéma, poésie et roman: les mots contre l'oubli*, tradución de Annick Boilève-Guerlet e María Lopo, ed. de Françoise Dubosquet Lairy, Rennes, Presses Universitaires de Rennes, 2016, 221-233.

4.6. Artigos en diarios e revistas

"Entre Kafka y Shakespeare: El cine algebraico de Orson Welles", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 21-10-1973, 11.

"La obra de John Huston: El hombre contra Dios", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 13-1-1974, 11.

"España, corazón violeta (I)" e "(II)", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 27-10-1974, 11, e 3-11-1974, 11.

"Sin Milena Jesenská", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 24-11-1974, 12.

"Escritores olvidados. Recobrar a Arconada", censurado, *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 19-1-1975, 11.

"Encol da cinefilia de Fole", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 26-1-1975, 11.

"La poesía de Vázquez Montalbán. Un irracionalismo testimonial", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 2-3-1975, 11.

"Nietzsche en Valle-Inclán", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 16-3-1975, 11.

"No cincuentenario da morte. Pablo Iglesias, apóstol de moitedumes", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 20-4-1975, 12.

"Lirismo e realismo máxico. Transrealidade en Rafael Dieste", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 4-5-1975, 11.

"Encol da teoría poética. O regreso de Arcadio López-Casanova", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 25-5-1975, 18.

"De Bergson a Heidegger: A filosofía en Antonio Machado", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 10-8-1975, 15-16.

"A mítica existencial de Jesús Manuel Valcárcel", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 28-9-1975, 11.

"Anagrama 1975. Jacob e a lóxica do vivinte", como Apolo Roxo, *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 19-10-1975, 11.

"Filosofía da morte do home. Eugenio Trías entre Eros e Poiesis", *El Progreso, Táboa Redonda*, 20-6-1976, 17.

"Mesteres, por Arcadio López-Casanova", *Grial*, 59, Vigo, xaneiro, febreiro, marzo, 1978, 116-119.

"Mitificación e mixtificación da literatura popular", *La Voz de Galicia, Temas Gallegos*, A Coruña, 11-6-1978, 45.

"*Silabario da turbina*, por Rompente", *Grial*, 61, Vigo, xullo, agosto, setembro, 1978, 373-375.

"O torrente de luz de José Lupiáñez", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 26-8-1979, 21.

"*Víspera do día*, por Xulio L. Valcárcel", *Grial*, 66, Vigo, outubro, novembro, decembro, 1979, 510-511.

"De exiliado a preso. Carlos Velo, entre o cine español e a cultura galega" (orixinalmente "De exiliado a preso. Carlos Velo, entre o cine e a cultura galega"), *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 14-10-1979, 21.

"O segredo do amor. ¿Humorismo en Woody Allen?", como Carlos Rodríguez Brown, *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 9-12-1979, 20.

"A concepción da lírica na obra de Ramón Piñeiro", *Coordenadas. Revista Universitaria de Cultura*, 1, Santiago de Compostela, 1980, 32-39.

"O lobo, mito e realidade na literatura galega", *A Galicia dos oitenta, A cultura como poder*, Ourense, Planos, 1980, s. p.

"*A lús do candil. Contos a carón do lume*, por Ánxel Fole", *Grial*, 67, Vigo, xaneiro, febreiro, marzo, 1980, 115-117.

"Ánxel Fole reeditado. Terceira edición de *A lús do candil*", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 6-4-1980, 20-21.

"Poesía nova. Entrevista con María Dolores Escudero", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 27-5-1980, 21.

"Borges e a vella vangarda", *La Voz de Galicia, Cultura*, 5-6-1980, s. p.

"En contacto co herdo medieval galego", *La Voz de Galicia, Cultura*, 28-8-1980, s. p.

"O ritmo simbólico na poesía de Bernardino Graña", *Grial*, 70, Vigo, outubro, novembro, decembro, 1980, 472-476.

"Xosé Luís Méndez Ferrín. *Con pólvora e magnolias, Poesía enteira de Heriberto Bens*", *Colóquio / Letras*, Lisboa, 58, novembro, 1980, 103-104.

"*Antoloxía da poesía galega do posmodernismo aos novos*, por Francisco Fernández del Riego", *Grial*, 71, Vigo, xaneiro, febreiro, marzo, 1981, 111-113.

"*Poesía enteira de Heriberto Bens*, por Xosé Luís Méndez Ferrín", *Grial*, 71, Vigo, xaneiro, febreiro, marzo, 1981, 115-118.

"A promoción sáfica na literatura española do 80", *La Voz de Galicia, Cultura*, A Coruña, 15-1-1981, s. p.

"Sete noites para Borges", *La Voz de Galicia, Cultura*, A Coruña, 29-1-1981, s. p.

"A historia da crítica vista polo *New Criticism*", *La Voz de Galicia, Cultura*, A Coruña, 5-2-1981, s. p.

"Rilke, poeta e metafísico", *La Voz de Galicia, Cultura*, A Coruña, 19-2-1981, s. p.

"Revista *Nós*", *Colóquio / Letras*, 60, Lisboa, marzo, 1981, 101-102.

"A súa cantiga nova", *La Voz de Galicia, Cultura* (monográfico Alvaro Cunqueiro), A Coruña, 5-3-1981, s. p.

"Sobre siete noches", *La Gaceta del Fondo de Cultura Económica*, 124, México D. F., abril, 1981, 20.

"Crónica barojiana. Anarquistas por Galicia tras Martínez Anido", *Arco da Vella*, 2, Santiago de Compostela, verán, 1981, 42.

"Eduardo Blanco Amor. *Poemas Galegos*", *Colóquio / Letras*, 62, Lisboa, xullo, 1981, 105.

"Ternura e literatura: A poesía de Concha García", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 2-8-1981, 21.

"O placer de narrar", *La Voz de Galicia, Cultura*, A Coruña, 17-9-1981, s. p.

"Francisco Fernández del Riego. *Antoloxía de poesía galega. Do posmodernismo aos novos*", *Colóquio / Letras*, 64, Lisboa, novembro, 1981, 106-108.

"Luís Pimentel, recuperado", *La Voz de Galicia, Cultura*, A Coruña, 14-1-1982, s. p.

"O último libro de Ánxel Fole", *La Voz de Galicia, Cultura*, A Coruña, 8-4-1982, s. p.

"A fabulosa viaxe de Darwin", *La Voz de Galicia, Cultura*, A Coruña, 15-4-1982, s. p.

"A Galicia máxica de Ánxel Fole", *La Voz de Galicia, Cultura*, A Coruña, 6-5-1982, s.

p.

"José Ángel Valente. *Sete cántigas de alén*", *Colóquio / Letras*, 68, Lisboa, xullo, 1982, 98-99.

"Metodoloxía da análise de textos", *La Voz de Galicia, Cultura*, A Coruña, 15-7-1982, s. p.

"O laberinto. Perdidos no laberinto", *Tempo Galego*, 0, Santiago de Compostela, 16-7-1982, 46.

"Carlos Reis e a análise literaria", *La Voz de Galicia, Cultura*, A Coruña, 12-8-1982, s. p.

"Biografiar a cultura galega", *La Voz de Galicia, Cultura*, A Coruña, 25-11-1982, s. p.

"*El Congreso del Mundo*, de Borges", *La Voz de Galicia, Cultura*, A Coruña, 13-1-1983, s. p.

"A escritura de Miguel Anxo Murado", *La Voz de Galicia, Cultura*, A Coruña, 31-3-1983, s. p.

"Rainer Maria Rilke. *Os sonetos a Orfeu*. Texto orixinal con versión ao galego e limiar de Lois Tobío", *Colóquio / Letras*, 73, Lisboa, maio, 1983, 109, 111.

"Ánxel Fole e o fonosimbolismo da fala", *Dorna. Expresión poética galega*, 6, Santiago de Compostela, 17-5-1983, 12-13.

"A crítica literaria que hai e a que non hai", *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 26-5-1983, s. p.

"Fole, nobelábel con b", *Escrita*, 1, A Coruña, verán, 1983, s. p.

"Carlos Casares. *Vicente Risco, Otero Pedrayo*", *Colóquio / Letras*, 74, Lisboa, xullo, 1983, 104-105.

"A verba meteórica de Blanca Andreu", *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 21-7-1983, s. p.

"Luis Buñuel, poeta surrealista", *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 4-8-1983, s. p.

"Poesía, ciencia e coñecemento", *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 25-8-1983, s. p.

"De Buñuel a Bergamín: o camiño da crítica", *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 1-9-1983, s. p.

"Con ou contra Hitler, o cine nazi" (orixinalmente "O nazismo no cine"), *La Voz de*

Galicia, A Coruña, 4-9-1983, 46.

"Cando o cine se confunde coa poesía", *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 3-11-1983, s. p.

"Kafka, Borges e o laberinto", *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 24-11-1983, s. p.

"Umberto Eco e Beato de Liébana: apocalípticos e milenaristas", *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 15-12-1983, s. p.

"Rosalía en Machado e Machado en Rosalía", *A Nosa Terra*, especial *Rosalía viva*, Vigo, 1984, 49-52; 2ª. ed., *ibídem*, xullo, 1990, 59-62.

"Borges en *Alfar*", *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 19-1-1984, s. p.

"Direcciones de la poesía gallega actual", *Ínsula*, 454, Madrid, setembro, 1984, 4.

"Mafalda fala galego", *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 13-9-1984, s. p.

"As mellores películas da historia do cine", *El Progreso*, Lugo, 23-9-1984, 27.

"Julio Cortázar e o bestiario de Zotl", *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 18-10-1984, s. p.

"Santiago Marcos, un maestro y poeta que vivió 22 años como un topo", *Liberación, La gente que amamos*, Madrid, 23-10-1984, 24.

"Amancio Prada, a voz da poesía lírica", *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 22-11-1984, s. p.

"Pablo García Baena, poeta en galego", *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 14-2-1985, s. p.

"Poeta en galego", *Faro de Vigo, Artes e Letras, Monográfico sobre José Ángel Valente*, Vigo, 21-4-1985, 124.

"Rosalía ante la joven poesía gallega actual", *Ínsula*, 463, xuño, 1985, 5-6.

"La búsqueda como principio", *Diario 16, Culturas* (monográfico Rosalía de Castro), Madrid, 14-7-1985, II.

"*Pedro Páramo*, filmado por Carlos Velo", *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 8-8-1985, s. p.

"Elementos de fonoestilística: A prosa de Fole e a poesía de Novoneyra", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 2-10-1985, II.

"Robert Graves, amante da muller e da musa lunar", *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 26-12-1985, s. p.

"Nueva poesía gallega", *El estado de las poesías, Monografías de Los Cuadernos del Norte*, 3, Oviedo, Caja de Ahorros de Asturias, 1986, 106-119.

"A función fantástica da fotografía", *40 por 50*, 3, A Coruña, 1986, 53.

"Na morte de Juan Manuel Rozas", *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 27-2-1986, s. p.

"O meu cartafolio de Fole", *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 22-5-1986, s. p.

"Asturies adiante. VII Día de las Lletres Asturianas", *A Nosa Terra*, 293, *Guieiro Cultural*, Vigo, 22-5-1986, 19.

"A Coruña chott", *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 12-6-1986, s. p.

"Ler a música como tocar un libro", *Luzes de Galiza*, 3, A Coruña, verán, 1986, 31.

"A literatura asturiana en situación", *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 3-7-1986, s. p.

"Castelao como escritor", *Anthropos* (monográfico Castelao), 65, Barcelona, outubro, 1986, 34-38.

"A propósito das adiviñas", *Grial*, 94, Vigo, outubro, novembro, decembro, 1986, 469-473.

"Soyinka e a tigritude de papel", *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 30-10-1986, s. p.

"Asturies adiante. VII Día de las Lletres Asturianas", *Lletres Asturianas*, 22, Oviedo, decembro, 1986, 129-130.

"Seis imaxes de Galicia", *40 por 50*, 5, A Coruña, 1987, 2-7.

"Novoneyra, poeta do amor", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 11-3-1987, I.

"A lectura múltiple", *Luzes de Galiza*, 7, A Coruña, verán, 1987, 40-41.

"Tareixa Castro e *O trasmundo de Ánxel Fole*", *Outeiro*, 25, A Coruña, xuño, 1987, 66.

"Baixo o signo de Erté", *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 16-7-1987, s. p.

"Tareixa Castro e O trasmundo de Ánxel Fole", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 22-7-1987, 1.

"O XIII Congreso de Linguas e Culturas Ameazadas", *Outeiro*, 26, A Coruña, setembro, 1987, 78.

"Literatura gallega. Escasa produción, alta calidade", *Reseña de Literatura, Arte y Espectáculos*, 177, Madrid, setembro-outubro, 1987, 31.

"Mito e historia na poesía de Carvalho Calero", *Agália*, 11, A Coruña, outono, 1987, 293-319.

"Mesteres: work in progress", *Luzes de Galiza*, 8-9, A Coruña, outono-inverno, 1987-1988, 45-46.

"Primeiras publicacións galegas durante a guerra civil", *El Correo Gallego, Artes y Letras*, 7-2-1988, 40.

"No 30 cabodano da súa morte. Versos recuperados de Luís Pimentel", *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 11-2-1988, s. p.

"O universalismo galego", *Diario de Galicia, Cultura*, Vigo, 22-3-1988, 34.

"A desunión soviética", *Diario de Galicia*, Vigo, 26-3-1988, 16.

"Máis mulleres", *Diario de Galicia*, Vigo, 31-3-1988, 16.

"A Galicia ourensá de José Ángel Valente", *La Región*, Ourense, 16-4-1988, 36.

"O sexo colonizado", *Diario de Galicia*, Vigo, 18-4-1988, 2.

"Historia da poesía galega de Valente", *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 21-4-1988, s. p.

"Tavani desde Galicia", *Diario de Galicia*, Vigo, 21-4-1988, 16.

"Poema inédito de Celso Emilio Ferreiro adicado ao libro", *Diario de Galicia, Libros*, Vigo, 23-4-1988, 44.

"Alien", *Diario de Galicia*, Vigo, 5-5-1988, 16.

"Erotismo e estilo", *Diario de Galicia*, Vigo, 9-6-1988, 16.

"Escribir por amor", *Diario de Galicia*, Vigo, 24-6-1988, 16.

"Manoel Antonio, metáfora múltiple", *Diario de Galicia*, Vigo, 4-7-1988.

"E = C + V + P", *Diario de Galicia*, Vigo, 7-7-1988, 16.

"A Galicia escurecida", *Diario de Galicia*, Vigo, 21-7-1988, 2.

"Toponimia da rudeza", *Diario de Galicia*, Vigo, 28-7-1988, 21.

"Ouuuuuuuuuh...", *Diario de Galicia*, Vigo, 5-8-1988, 2.

"Servidumes franquistas de Otero Pedrayo", *Diario de Galicia*, Vigo, 3-9-1988, 12.

"O grupo Nós calificou a sétima arte como un espectáculo mezquiño e satánico. O odio de Pedrayo e Risco polo cine", (orixinalmente "O grupo Nós ante o cine"), *Diario de Galicia*, Vigo, 4-9-1988.

"O galego entre as balas", *Diario de Galicia*, Vigo, 9-9-1988, 2.

"O galego en retagarda", *Diario de Galicia*, Vigo, 12-9-1988, 16.

"Homenaxe á familia Barbagelatta", *El Progreso*, Lugo, 19-9-1988, 27.

"Aparición dun poema esquecido de Luís Pimentel", *Diario de Galicia*, Vigo, 23-9-1988, 12.

"O galego na prensa bélica de Lugo", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 12-10-1988, III.

"As Irmandades da Fala e a Asamblea de Lugo de 1918", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 16-11-1988, III.

"A prensa do ensino lucense durante a guerra civil", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 30-11-1988, I.

"Recuperar á Galicia escurecida", *Coordenadas. Revista Universitaria de Cultura*, 4, Santiago de Compostela, inverno, 1988-1989, 80-81.

"Enrique Lister e Antonio Machado", *A Nosa Terra*, 367, *Ideas*, Vigo, 15-12-1988, 20.

"A poesía galega actual e o cambio de rumbo de 1976", *Cuadernos de Filología Románica* (monográfico *Estudios Gallegos*), I, Barcelona, PPU, 1989, 39-54.

"Hinos de loita patriótica e revolucionaria", *A Nosa Terra*, especial *Ramón Cabanillas, camiño adiante*, Vigo, 1989, 58-64.

"Valle-Inclán en Antonio Machado", *Ínsula* (monográfico Antonio Machado), 506-507, Madrid, febreiro-marzo, 1989, 66-68.

"Publicismo feminino na Galiza bélica", *A Nosa Terra*, 374, *Ideas*, Vigo, 9-2-1989, 20.

"Antonio Machado asumiu a visión de Galicia dada por Valle-Inclán", *La Voz de Galicia, Cultura*, A Coruña, 19-2-1989, 102.

"Antonio Machado, poeta rosaliano", *El Correo Gallego, La noche*, Santiago de Compostela, 19-2-1989, 36.

"*Grial*, unha revista galega da cultura universal que chega ao seu número cen", *La Voz de Galicia, Cultura*, A Coruña, 12-3-1989, 117.

"A ximnasia machadiana", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 27-3-1989, 64.

"Deporte e poesía", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 3-4-1989, 62.

"Avelino López Otero, periodista e escritor lugués", *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 12-4-1989, I.

"O galeguismo ante a cruz durante a guerra civil", *A Nosa Terra*, 383, *Guieiro Cultural*, Vigo, 20-4-1989, 16.

"O mellor gol de Platini", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 24-4-1989, 59.

"Celso Emilio Ferreiro e a plusvalía", *Boletín Galego de Literatura, Homenaxe a Celso Emilio Ferreiro*, Santiago de Compostela, maio, 1989, 50-57.

"O cine como motivo: de Ferreiro a Ferrín", *El Correo Gallego, Día das Letras Galegas*, Santiago de Compostela, 17-5-1989, 10.

"A dignificación literaria da xiria na poesía de Celso", (orixinalmente "A dignificación literaria da xiria na poesía de Celso Emilio Ferreiro"), *A Nosa Terra*, especial *Celso Emilio Ferreiro. Común temos a patria*, Vigo, xuño, 1989, 77-80.

"Traxedia e diáspora nas últimas oposicións republicanas", *A Nosa Terra*, 397, *Ideas*, 27-7-1989, 20.

"Colonización e diglosia en Portugal", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 3-9-1989.

"A cultura galega na prensa pedagóxica lucense durante a guerra civil", *Revista Galega de Educación*, 10, Vigo, outubro, 1989, 64-65.

"O libro lucense durante a guerra civil", *A Nosa Terra*, 407, *Guieiro Cultural*, Vigo, 9-11-1989, 16.

"Poemas recuperados de Abel de Acebedo", *El Progreso, Táboa Redonda*, 15-11-1989, I.

"Pimentel editado polas Mocidades Galeguistas", *El Correo Gallego, Cultura*, Santiago de Compostela, 3-1-1990, 1.

"Fotopoemas", *Diario 16, Libros*, Madrid, 11-1-1990.

"O intelectual viscontiano", *Trebo*, 8, (monográfico *Homenaje al poeta José Ángel Valente*), Ourense, febreiro, 1990, 25-35.

"Castelao na URSS", *A Nosa Terra*, 419, *Ideas*, Vigo, 8-2-1990, 24-23.

"A descuberta de *Papel de Color*, a publicación poética da *Oficiña Lírica do Leste* que fundou Alvaro Cunqueiro", *La Voz de Galicia, Cultura*, A Coruña, 11-2-1990, 94.

"Fotopoemas antes de la palabra", *Salina. Revista de Lletres*, 5, Tarragona, maio, 1990, 15.

"Noriega Varela e Francis Jammes, a partir de Pimentel", *Nordés*, 14, Vigo, maio, 1990, 31-38.

"A cultura galega ante os noventa", *Revista de "A Nosa Galiza"*, s. n., Xenebra, maio, 1990, 7.

"O blues na vangarda luguesa", *Diario 16, Galicia Literaria*, Vigo, 17-5-1990, 4.

"O Gaiteiro vai á guerra", *A Nosa Terra*, 432, *Guieiro Cultural*, Vigo, 17-5-1990, 21 e 23.

"Prehistoria de Borobó", *A Nosa Terra*, 438, Vigo, 28-6-1990, 19.

"Ramón Cabanillas, poeta na guerra", *Diario 16, Galicia Literaria*, Vigo, 6-7-1990, 2.

"De Curros Enríquez a Chano Piñeiro", *Diario 16, Galicia Literaria*, Vigo, 16-8-1990, 2.

"A galaxia dos mil astros", *El Correo Gallego*, caderniño especial sobre Ramón Piñeiro, Santiago de Compostela, 28-8-1990, 29.

"Novela española 1989-1990" (resposta á enquisa homónima), *Ínsula*, 525, Madrid, setembro, 1990, 13.

"De Cunqueiro y de Galicia", *Ínsula*, 526, Madrid, outubro, 1990, 7-8.

"O Lugo de ¡Ahora!", *Xúbilo*, 4, Lugo, outubro, 1990, 28.

"Tres poemas non recopilados. A poesía de Noriega Varela na guerra civil", *Diario 16, Galicia Literaria*, Vigo, 11-10-1990, 3.

"Díaz Castro desde o frío", *A Nosa Terra*, 449, *Guieiro Cultural*, Vigo, 18-10-1990, 22.

"Carballo Calero, poeta alxebraico", *Diario 16 de Galicia, Galicia Literaria*, Vigo, 18-10-1990, 3.

- "Western en Lugo", *El Progreso*, Lugo, 5-11-1990, 32.
- "Por un momento vital", *Praza Maior*, 17, Lugo, decembro, 1990, 15.
- "Luís Pimentel", *Voceiro da S. G. Sementeira*, 14, Basilea, decembro, 1990, 8-9.
- "O bávaro de Vilalba", *El Correo Gallego*, Santiago de Compostela, 2-12-1990, 55.
- "Un poeta europeo", *Quimera* ("Especial Frankfurt 91"), 106-107, Barcelona, 1991, 64-67; tradución ao inglés como "An European Poet", *ibídem*, edición "English Text", 20-21; tradución ao alemán como "Ein Europäischer Dichter", *ibídem*, edición "Deutscher Text", 24-25.
- "Díaz Castro desde o frío", *Dorna. Expresión poética galega*, 17, xaneiro, 1991, 19-22.
- "Rafael Dieste en la guerra civil", *Documentos A*, 1, (monográfico *Rafael Dieste*), Barcelona, *Anthropos*, xaneiro, 1991, 147-150.
- "Ánxel Fole, o contista dos lobos", *Anima+I. Revista Cultural para Tódalas Especies*, 1, Santiago de Compostela, febreiro, 1991, 16-17.
- "Luís Pimentel, silencioso y secreto", *Salina. Revista de Lletres*, 6, Tarragona, marzo, 1991, 73.
- "O tenente Carballo", *A Nosa Terra*, especial *Ricardo Carvalho Calero. A razón da esperanza*, Vigo, marzo, 1991, 15-17.
- "A factoría poética de Alvaro Cunqueiro", *Faro de Vigo*, especial *Cunqueiro poeta*, Vigo, 20-3-1991, 3.
- "O deporte como bromuro", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 1-4-1991, 45.
- "Álvaro Cunqueiro", *Centro Galego*, Lucerna, 17-5-1991, s. p.
- "Manuel Antonio e o vangardismo cunqueiriano", *Xornal Diario*, especial *Alvaro Cunqueiro*, Pontevedra, 17-5-1991, XVII.
- "O futurismo de Alvaro Cunqueiro", *Diario 16 de Galicia, Galicia Literaria* (monográfico Alvaro Cunqueiro), Vigo, 18-5-1991, VI.
- "Cunqueiro e o galego na guerra civil", *El Correo Gallego, Cultura*, Santiago de Compostela, 17-5-1991, 45.
- "La factoría vanguardista de Alvaro Cunqueiro", *Ínsula* (monográfico Alvaro Cunqueiro), 536, Madrid, agosto, 1991, 18-19.
- "Da festa á poesía", *El Progreso*, Lugo, 6-10-1991, 50.

"A era azul", *A Nosa Terra*, especial *O mundo de Cunqueiro*, Vigo, novembro, 1991, 13-19.

"O amor será todo ou non será", *Anima+I. Revista Cultural para Tódalas Especies*, 3, primavera, 1992, 33.

"De Lugo a New York", *Alén-parte. Revista de Información e debate*, 0, Chantada, maio, 1992, 23.

"Guerra anticultural", *Alén-parte. Revista de Información e Debate*, 1, Chantada, agosto, 1992, 21.

"A Celtia dos Ultreyas", *El Correo Gallego, Revista das Letras* (monográfico Fermín Bouza-Brey), Santiago de Compostela, 1-9-1992, 17.

"A última guerra contra a cultura galega", *A Nosa Galiza*, Xenebra, maio, 1993, s. p.

"Clásicos galegos", *El Progreso*, Lugo, 16-5-1993, V.

"A voz xornalística de Blanco Amor", *La Voz de Galicia, Cultura*, A Coruña, 17-6-1993, 3.

"Lembranza clandestina", *Alén-parte. Revista de Información e Debate*, 4, Chantada, agosto, 1993, 24-25.

"Mazurca de mazarocas", *Achantada*, 5, Chantada, 14-8-1993, 9.

"Teoría crítica e metodoloxía integral", *A Nosa Terra*, 583, *Guieiro Cultural*, Vigo, 19-8-1993, 24.

"En torno á teoría da relatividade estética", *A Nosa Terra*, 592, *Guieiro Cultural*, Vigo, 21-10-1993, 24.

"Lorca publicado en Galicia durante a guerra civil", *Faro de Vigo, Faro das Letras*, Vigo, 23-10-1993, 2.

"Bailando con Tothankhamon. Risco e o exotismo modernista", *A Nosa Terra*, especial *Vicente Risco. Arredor de nós*, Vigo, decembro, 1993, 58-64.

"Ética do coñecemento e do recoñecemento", *A Nosa Terra*, 610, *Guieiro cultural*, Vigo, 24-2-1994, 24.

"A poesía de Aníbal Otero", *Voces do Eo*, 26, Chao de Pousadoiro, maio, 1994, 9-11.

"Extractos do III Recital Erótico", *Ólisbos. Os amantes da palabra*, 15, Santiago de Compostela, maio, 1994, 105-121.

"Del origen de la palabra a la lengua del origen", *Ínsula*, 570-571, Madrid, xuño-

xullo, 1994, 17-18.

"Envexa e vaidade", *A Nosa Terra*, 625, *Guieiro Cultural*, Vigo, 9-6-1994, 28.

"Esmoriz como documento histórico", *El Progreso*, *Táboa Redonda*, 22-6-1994, 30.

"Indocumentación e ignorancia", *A Nosa Terra*, 635, *Guieiro Cultural*, Vigo, 19-8-1994, 20.

"Cultura da miseria e miseria da cultura", *A Nosa Terra*, 644, *Guieiro Cultural*, Vigo, 20-10-1994, 28.

"Loitador antifascista", *A Nosa Terra*, especial *Rafael Dieste*, Vigo, marzo, 1995, 48-54.

"Rafael Dieste ante André Gide: independencia e lealdade", *El Progreso*, especial *Rafael Dieste*, Lugo, 17-5-1995, 37.

"Antifascismo e guerra limpa", *La Voz de Galicia*, especial *Rafael Dieste*, A Coruña, 17-5-1995, 6.

"Gimferrer ante el mar de los teatros", *Salina. Revista de Lletres*, 9, Tarragona, novembro, 1995, 135-139.

"Antígona, Ti", *Ar! Revista Galega Antimilitarista*, 5, Santiago de Compostela, outono, 1995, 14.

"Castelao, artista e político que fixo literatura", *Colóquio / Letras*, 137-138, Lisboa, xullo-decembro, 1995, 115-132.

"Fotografía. Flashes metropolitanos", *Artesonado*, 19, Lugo, decembro, 1995, 30-31.

"En lembranza de José Martínez e das Editions de Ruedo ibérico", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas*, 1, Sada-A Coruña, Edicións do Castro, 1996, 185.

"Union Square", *Ar! Revista Galega Antimilitarista*, 7-8, Santiago de Compostela, primavera-verán, 1996, 23.

"Sobre nu e fotografía", *Artesonado*, 21, Lugo, agosto, 1996, 30.

"Sobre os anxos de Blanco Amor", *O Correo Galego*, *Chineses*, Santiago de Compostela, 6-9-1996, 20-23.

"Fole e os contos de nunca acabar", *A Nosa Terra*, 746, *Guieiro Cultural*, Vigo, 3-10-1996, 25.

"Historia do <Cartafolio de Lugo>", *El Progreso*, Suplemento especial con motivo da inauguración da rotativa KBA Comet, Lugo, 12-10-1996, 14-15.

"Vanguardia e ¡Máis alá!", *Serta. Poesía y pensamiento poético*, 2, Madrid, 1997, 177-192.

"Outras escritas. Por un momento vital", *Anima+I*, 5, Santiago de Compostela, xaneiro, 1997, 47.

"Por un movimiento vital", *CNT*, 217-218, Granada, xaneiro, 1997, 32.

"Por un momento vital", *Heil*, Porto, marzo, 1997, 6.

"O itinerario cronolóxico de Ánxel Fole", *A Nosa Terra*, especial *Ánxel Fole*, Vigo, abril, 1997, 66-72.

"El limo en las lenguas", *Quimera*, 158-159, Barcelona, maio-xuño, 1997, 96-98.

"Anxel Fole e as tradicións populares", *Raigame. Revista de Arte, Cultura e Tradicións Populares*, 4, Ourense, maio, 1997, 69-77.

"O Fole que ninguén leu" (exhumación de inéditos de Fole), *Tempos novos*, 1, Santiago de Compostela, maio, 1997, 60-65.

"Momentos vividos" (exhumación de inéditos de Fole), *O Correo Galego / El Correo Gallego*, especial *Fole*, Santiago de Compostela, 17-5-1997, 29.

"Quimicamente puro", *Faro de Vigo*, especial *Á lus de Fole*, Vigo, 17-5-1997, 8.

"Gracias e desgracias", *El Mundo. Galicia*, especial *Ánxel Fole*, Madrid, 17-5-1997, 4.

"Fole coa República e coa guerra civil", *El Progreso*, especial *Ánxel Fole, patrimonio de Galicia*, Lugo, 17-5-1997, XIV.

"Galeguismo, antes e despois" (exhumación de inéditos de Fole), *La Voz de Galicia*, especial *Ánxel Fole*, A Coruña, 17-5-1997, 5.

"Biografía vivida de Ánxel Fole", *FerrolAnálisis*, 11, Ferrol, xullo, 1997, 136-139.

"Prensa anarquista galega durante a guerra civil", *Ólisbos. Os amantes da palabra*, 19, Santiago de Compostela, setembro, 1997, 58-59.

"Requiem pola Biblioteca Británica", *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 18-11-1997, 5.

"Un mundo de mil caras. A *National Portrait Gallery* mostra o Reino Unido dende os Tudor aos Beatles", *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 9-12-1997, 5.

"Antonio Machado, poeta rosaliano", *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 30-12-1997, 10.

"Ánxel Fole, fin de festa", *El Progreso*, especial *Lugo del 97 al 98*, 31-12-1997, LXXIII.

"Por unha análise integral", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas*, 3, Sada-A Coruña, Ediciós do Castro, 1998, 11-24.

"Rescate de Compostela", como Apolo Roxo, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas*, 3, Sada-A Coruña, Ediciós do Castro, 1998, 143.

"Amores masculinos. Unha lista de homosexuais e bisexuais con historia", *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 20-1-1998, 6.

"A fotografía do nu", *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 3-2-1998, 1-2.

"Dámaso e Aleixandre, corresponsais de Pimentel. Cartas a un fillo pródigo do grupo do 27", con debuxo de Sara Lamas, *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 21-4-1998, 4-5.

"Cunqueiro, devoto de Manuel Antonio", *Amencer*, 150, Mondoñedo, maio, 1998, 87-90.

"De erótica medieval. Ólisbos, aves, cervos e cervas", *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 12-5-1998, 4.

"Do lugar da lírica á lírica do lugar. Unha panorámica da poesía de José Ángel Valente", *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 26-5-1998, 4-5.

"Ourense redescubre a José Ángel Valente", *Faro de Vigo*, Ourense, 31-5-1998, 5.

"Valente e o fulgor", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 3-6-1998, 34.

"A volta do exilio. Eugenio Fernández Granell e a vangarda do indio tupinamba", *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 7-7-1998, 4-5.

"De Lugo a Lugo (pasando polo resto do universo)", *La Voz de Galicia, Los Domingos de la Voz*, A Coruña, 12-7-1998, 13.

"Blanco Torres na Santa Compañía de 1936", *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 14-7-1998, 7.

"José Ángel Valente. No principio era Galicia" (entrevista), con debuxos de Sara Lamas, *Tempos Novos*, 15, Santiago de Compostela, agosto, 1998, 32-37.

"Carteis de cego", *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 1-9-1998, 1-2.

"Da tradición dos samurais aos soños de Kurosawa. Unha obra entre Shakespeare e Dostoievski, pasando por Van Gogh", *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 15-9-1998, 6.

"O alfabeto insubmisio. Joan Brossa afonda na súa traxectoria conceptual e letrista", *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 20-10-1998, 4.

"Valle-Inclán ante Antonio Machado. Unha relación modernista do tempo do 98", con debuxo de Sara Lamas, *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 17-11-1998, 4-5.

"Pere Gimferrer ou Venecia nun Magritte", *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 17-12-1998, 4.

"El itinerario poético de José Ángel Valente", *Pretexto*, 11-12, Oviedo, 1999, 86-90.

"Valente ou o coñecemento integral" (orixinalmente, "José Ángel Valente ou o coñecemento integral", con debuxo de Sara Lamas, *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 12-1-1999, 1-2.

"O ano de todos os universos" (orixinalmente "O ano de todos os universos. Jorge Luis Borges ou a fantasía escéptica"), *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 19-1-1999, 1-2.

"Como un Torrente", *El Progreso*, Lugo, 28-1-1999, 71.

"Unha guerra con letras" (orixinalmente, "A guerra literaria de Rafael Dieste"), *La Voz de Galicia*, especial *Rafael Dieste na lembranza*, Barbanza, 29-1-1999, 44.

"A dignidade intelectual. Rafael Dieste mantivo a coherencia fronte ao totalitarismo estaliniano" (orixinalmente, "Centenario dun antifascista. Rafael Dieste ou a dignidade intelectual"), *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 2-2-1999, 6-7.

"El mundo en los cromos" (orixinalmente, "Estampas dos universos. Coleccionar cromos para coñecer o mundo"), *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 23-2-1999, 1-2.

"Pingüíns no Caribe. Compostela, un escultor para recuperar", *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 16-3-1999, 6.

"Ardendo segue o mar. A poesía en castelán de Pere Gimferrer", *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 6-4-1999, 7.

"Poesía y *tout le reste*", *Ínsula*, 629, Madrid, maio, 1999, 26-27.

"Adherentes, combatentes e represaliados. A guerra civil dos escritores galegos", *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 11-5-1999, 6-7.

"O amigo de Lilith", *El Progreso, Gente*, Lugo, 20-6-1999, 21.

"José Ángel Valente desde la patria de la palabra", con debuxos de Sara Lamas, *Cuadernos del Lazarillo*, 17, Salamanca, xullo-décembro, 1999, 17-20.

"Galicia según Borges" (orixinalmente "Borges e Galicia"), *La Voz de Galicia*,

Culturas, A Coruña, 13-7-1999, 1-2.

"A peripecia bélica de Ricardo Carballo Calero", *FerrolAnálisis*, 14, Ferrol, setembro, 1999, 76-81.

"Nos eidos do amor", *La Voz de Galicia, Culturas, Homenaxe a Novoneyra*, A Coruña, 5-10-1999, 3.

"Risco, o intelectual dos tres ríos" (orixinalmente "Antón Risco, o intelectual dos tres ríos"), *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 26-10-1999, 7.

"Coma sempre, o erotismo" (orixinalmente "Paseo pola poesía erótica"), *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 30-11-1999, 1-2.

"O poeta e o seu mundo" (orixinalmente "Valente e Galicia: Exterior con figuras"), *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 14-12-1999, 6-7.

"Literatura civil e guerra galega", *El Correo Gallego, Correo das Culturas*, Santiago de Compostela, 24-12-1999, 1-2.

"Georges Brassens: Escepticismo ácrata e liberdade individual", cun debuxo de Sara Lamas, *Unión libre. Cuadernos de vida e culturas*, 5, Sada-A Coruña, Edicións do Castro, 2000, 149-159.

"<Esto vai mal>" (orixinalmente "Castelao na guerra civil"), *La Voz de Galicia, Castelao. Cincuenta anos do pasamento de Castelao*, A Coruña, 9-1-2000, 12-14.

"O Lugo de Ángel Johan", *La Voz de Galicia, 7 Días*, A Coruña, 13-5-2000, 23.

"Galicia: exterior con figuras", *Cuadernos Hispanoamericanos*, 600, Madrid, xuño, 2000, 31-38.

"Na vangarda da vangarda" (orixinalmente, "Manuel Antonio, na vangarda da vangarda"), *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 27-6-2000, 4-5.

"A lenda do indio tupinamba", *Tempos Novos*, 38, Santiago de Compostela, xullo, 2000, 62-63.

"No amanece el cantor. Fallece José Ángel Valente, místico heterodoxo de la poesía española" (orixinalmente "Valente: hacia la palabra sin patria"), *ABC*, Madrid, 19-7-2000, 44-45.

"José Ángel Valente: itinerario sen fin", *El Correo Gallego*, Santiago de Compostela, 19-7-2000, 75.

"Valente: itinerario sen fin", *O Correo Galego*, Santiago de Compostela, 19-7-2000, 32.

"Valente e a proliferación das marxes", *Faro de Vigo*, Vigo, 19-7-2000, 41.

"Presentación de Valente como doutor 'honoris causa' pola USC", *El Progreso*, Lugo, 19-7-2000, 66.

"Nace un poeta" (orixinalmente, "Valente: nace un poeta"), *La Voz de Galicia*, A Coruña, 19-7-2000, 50.

"Itinerario sin fin" (orixinalmente, "Valente: itinerario sin fin"), *El Mundo*, Madrid, 20-7-2000, 50.

"José Ángel Valente: 'No creo que yo exista completamente'" (entrevista), *ABC, ABC Cultural*, Madrid, 22-7-2000, 7-9.

"José Ángel Valente. Galicia no final" (entrevista), con fotografía de Manuel Álvarez, *Tempos Novos*, 39, Santiago de Compostela, agosto, 2000, 30-32.

"Inhumanidades", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 27-10-2000, 12.

"Después de la inminencia", *El Mundo*, Madrid, 30-11-2000, 61.

"Hispanistas literarios en Lugo", *El Progreso*, Lugo, 8-12-2000, 16.

"Valente e a proliferación das marxes", *Clave Orión*, VII-VIII, Santiago de Compostela, 2000-2001, 59-60.

"Sobre a erótica alxebraica", *FerrolAnálisis*, 16, Ferrol, xullo, 2001, 112-113.

"La tierra de las aguas y el mundo de los muertos", *Rosa cúbica*, 21-22, "José Ángel Valente. La rosa sin por qué", Barcelona, 2000-2001, 167-173.

"Un poema inédito de José Ángel Valente", *Hablar / Falar de Poesía*, 4, Badajoz, 2001, 44.

"Versión de Abelardo e perversión de Heloísa: Do *Barzaz Breiz* á 'Balada dos amantes nómades'", *Cahiers Galiciens / Cadernos Galegos / Kaieroù Galizek*, 1, Rennes, 2001, 71-81.

"José Ángel Valente. Aproximación biográfica", con debuxo de Sara Lamas, *Cordel de extraviados*, 1, Almería, 2001, 6.

"José Ángel Valente: de la patria de la palabra a la palabra sin patria", *Adamar*, 4, Madrid, www.adamar.org, inverno, 2001.

"Cunqueiro ante Manuel Antonio", *La Voz de Galicia*, 20 años do pasamento. *Álvaro Cunqueiro. A maxia da palabra*, A Coruña, 28-2-2001, 20.

"Valente, hijo de la guerra y del exilio", *Zurgai. Euskal Herriko olerkiaren aldizkaria / Poetas por su pueblo*, s. n., "Amanece el cantor", Bilbao, xullo, 2001, 4-6.

"Rastros dun xenio", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 26-10-2001, 30.

"Granell. O xenio sinxelo", *Tempos Novos*, 54, Santiago de Compostela, novembro, 2001, 78.

"Valente y su versión de la poesía universal", *Hablar / Falar de Poesía*, 5, Badajoz, 2002, 14-15.

"Jouvencel e a elocuencia do silencio", *El Progreso*, Lugo, 27-2-2002, 38.

"Flash sobre Valente y la fotografía", *Riff Raff. Revista de Pensamiento y Cultura*, Zaragoza, 19, 2ª época, primavera, 2002, 96-97.

"*Terra brava*, o trasmundo da Galicia rural escrito por Fole" (orixinalmente "Ánxel Fole reflectiu o trasmundo da Galicia rural en *Terra brava*"), *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-7-2002, 30.

"Valente, da man de Eduardo Chillida" (extraído doutra publicación), *Faro de Vigo*, Ourense, 19-9-2002, 14.

"Valente naceu <nun lugar que non existe>" (extraído doutra publicación), *Faro de Vigo*, Ourense, 26-9-2002, 14.

"Valente, no Ourense da guerra e da fame" (extraído doutra publicación), *Faro de Vigo*, Ourense, 3-10-2002, 14.

"Regreso al gallego con *Sete cantigas de alén*" (extraído doutra publicación), *Faro de Vigo*, Ourense, 7-11-2002, 14.

"El reconocimiento de Valente fue inmediato" (extraído doutra publicación), *Faro de Vigo*, Ourense, 14-11-2002, 14.

"Ánxel Fole en Lugogrado", *El Progreso*, "Ánxel Fole 1903-1986", Lugo, 11-8-2003, X-XI.

"*El Progreso*", *El Progreso*, Suplemento conmemorativo, Lugo, 26-9-2003, XXXII-XXXIII.

"A danza da terra e da vida", *Compostelán*, 132, outubro, 2003, 12.

"Invitación ao amor", *El Progreso*, Suplemento Campus, Lugo, 26-2-2004, 5.

"Interior sen fin", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 11-10-2004, 50.

"Lembranza de Ramón Romero", *Marea negra. Publicación periódica de pensamento anarquista*, 4, Ferrol, novembro-décembro, 2004, 9.

"Amor e desexo. O itinerario erovital de Luis Cernuda", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas*, 10, Sada-A Coruña, Edicións do Castro, 2005, 67-77.

“Valle-Inclán en Antonio Machado”, *Bradomín. Revista de estudios sobre Ramón del Valle-Inclán y su tiempo, Actas do Primeiro Congreso Internacional sobre Valle-Inclán: Valle-Inclán, epílogo dunha época, precursor de novas estéticas*, Pontevedra, 2005, 25-33.

“Manuel Antonio, vangardista libertario”, *Marea negra. Publicación periódica de pensamento anarquista*, 5, Ferrol, xaneiro-febreiro, 2005, 9.

“A Ricardo de Gabriel Gómez”, *El Progreso*, Lugo, 5-4-2005, 71.

“Escritos de guerra de Lorenzo Varela” (extraído doutra publicación), *Raigame. Revista de Arte, Cultura e Tradicións Populares*, 21, Ourense, maio, 2005, 60-63.

“Paseo pola poesía de Lorenzo Varela”, *Faro de Vigo*, Vigo, 17-5-2005, 50.

“Chamábase Manuel”, *El Progreso*, Lugo, 20-3-2006, 80.

“Carteleira cinematográfica canónica”, como Klaoda Abalamour, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas*, 12, Sada-A Coruña, Edicións do Castro, 2007, 107-164.

“Da Galicia de aquí á Galicia de aí”, *Somos Hermandad*, Edición Especial Mes de Galicia, Caracas, Hermandad Gallega de Venezuela, 2008, 3-7.

“Venecia venérea”, *Sibila*, São Paulo, agosto, 2008,
<http://www.sibila.com.br/index.php/mapa-da-lingua/636-venecia-venerea>

“Antonio Gamoneda o la riqueza de la pobreza”, *Cuadernos del Lazarillo*, 34, Salamanca, xaneiro-xuño, 2008, 27-34.

“Viaxe a un autor” (orixinalmente “Viaxe a Le Clézio”), *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-10-2008, 48.

“O magnífico quefacer do noso Muras”, *El Progreso*, Lugo, 2-11-2008, 11.

“O lugar do lecer” (orixinalmente, “O Parque Rosalía de Castro”), *Trasluz Lukus*, 1, Lugo, inverno, 2008, 46-47.

“Ir a Irlanda”, *Clave Orión*, XII-XV, Santiago de Compostela, 2005-2009, 253-270.

“José Ángel Valente, poeta cero”, &cétera. Revista del Aula de Letras UC, 2, Universidad de Cantabria, 2009, 25-50.

“Rencontre des fils de l'exil et de la répression. Le travail de mémoire aujourd'hui”, tradución de María Lopo, “compte-rendu de la conférence prononcée au Centre culturel espagnol de Rennes, jeudi 19 mars 2009”,
http://www.ccesp.com/index.php?option=com_content&view=article&id=74%3Arencontre-des-fils-de-lexil-et-de-la-repression&catid=39%3Amemoire&Itemid=53&lang=es,
http://www.ccesp.com/images/stories/70_anniversaire/Rencontre_des_fils.pdf

“O tren da nostalxia”, *Trasluz Lukus*, 2, Lugo, primavera, 2009, 76-77.

“Escapada á Illa de Man”, *El Progreso, Revista*, Lugo, 9-5-2009, 4.

“A derradeira lección das mestras / La última lección de las maestras”, con tradución ao castelán, *Foeminas. Revista virtual de xénero da Casa da Muller do Concello de Lugo*, Lugo, xullo, 2009, [http://www.foeminas.lugo.es/2009/julio/hable de ella gal.htm](http://www.foeminas.lugo.es/2009/julio/hable_de_ella_gal.htm)
[http://www.foeminas.lugo.es/2009/julio/hable de ella cast.htm](http://www.foeminas.lugo.es/2009/julio/hable_de_ella_cast.htm)

"Hölderlin y el vuelo de Valente", *Ínsula*, 751-752, Madrid, xullo-agosto, 2009, 36-40.

"Paz e dignidade", *La Voz de Galicia*, Lugo, 24-7-2009, 1.

"Paz e pedagogía", *La Voz de Galicia*, Lugo, 25-7-2009, 5.

“Un Campus aberto ao exterior. Hispanistas en Lugo”, *Trasluz Lukus*, 4, Lugo, outono, 2009, 106-110.

“Gozar da vellez”, *Ancianos del Mundo*, 9, Lugo, 2009, 13.

“De Lucus Augusti ao Lucus Universalis”, *Trasluz Lukus*, 5, Lugo, inverno, 2009, 106-110.

“O son da terra na poesía de Novoneyra”, *Raigame. Revista de Arte, Cultura e Tradicións Populares*, 32, Ourense, maio, 2010, 60-69.

“Dous lucenses en Granada. Aurora López e Andrés Pociña”, *Trasluz Lukus*, 6, Lugo, primavera, 2010, 68-70.

“Poetas da fala no labirinto das linguas” (orixinalmente “Poetas da fala no labirinto das linguas. Correspondencia entre Valente e Novoneyra”), *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 15-5-2010, 16-17.

“Un vello e un rapaz”, *Ancianos del Mundo*, 10, Lugo, xuño, 2010, 22-23.

“Dinamismo cultural” (orixinalmente, “Dinamismo cultural en conexión coa sociedade. Universidade de verán en Lugo”), *Trasluz Lukus*, 7, Lugo, verán, 2010, 84-89.

“A alegría da vellez”, *Ancianos del Mundo*, 11, Lugo, 2010, 29-30.

“Poetas da fala no labirinto das linguas. Correspondencia entre Valente e Novoneyra”, *Boletín da Real Academia Galega*, 371, A Coruña, 2010, 247-252, http://www.realacademiagalega.org/imaxin-boletins-web/autor.do?current_page=2&id=409

“Erotismo e poesía”, *Poesíagalega.org. Arquivo de poéticas contemporáneas na cultura*, Grupo Alea de Análise Poética, Santiago de Compostela, 18-1-2011, http://www.poesiagalega.org/revista_de_poesia/artigos/artigo/f/45/

“Un periodista fantástico”, *La sombra del ciprés*, monográfico sobre o centenario de Álvaro Cunqueiro, *El Norte de Castilla*, Valladolid, 24-9-2011, 4-5.

“El poeta” (orixinalmente “Cunqueiro, poeta diamante”), “Especial Álvaro Cunqueiro 100 años”, *El Cultural, El Mundo*, Madrid, 9-12-2011, VII.

“A familia Barbagelata, pioneira do cine en Galicia”, *Trasluz Lukus*, 11, Lugo, inverno, 2011-2012, 51-54.

“Valente ante Hölderlin: La razón desasistida de sí misma”, *La nueva literatura hispánica*, 16, Valladolid, Universitas Castellae, 2012, 271-287.

“El genio de la libertad” (orixinalmente “Granell, el genio de la libertad”), *La sombra del ciprés*, monográfico sobre o centenario de Eugenio Granell, *El Norte de Castilla*, Valladolid, 25-2-2012, 4-5.

“A derradeira lección das mestras”, *Aquí e Agora*, Sarria, IES Xograr Afonso, maio, 2012, 7.

“Annick, sempre en Santiago”, *El Correo Gallego*, Santiago de Compostela, 22-6-2012, X.

“Discurso de recepción do Doutoramento Honoris Causa pola Universidade da Alta Bretaña en Rennes”, Comisión pola Recuperación da Memoria Histórica, A Coruña, 1-7-2012, <http://www.memoriadacoruna.com/colaboracions/6008-claudio-rodriguez-fer-discurso-de-recepcion-do-doutoramento-honoris-causa-pola-universidade-da-alta.html>

“Discurso de recepción do Doutoramento Honoris Causa pola Universidade da Alta Bretaña en Rennes”, *Evohé. Revista cultural do Campus de Lugo*, 23, Lugo, 2012, 7-12.

“Cortázar, antólogo para Valente”, *La sombra del ciprés*, monográfico sobre Julio Cortázar, *El Norte de Castilla*, Valladolid, 15-9-2012, 4-5.

“Borges y los regalos del universo”, *Jot Down. Contemporary Culture Magazine*, Madrid, 23-11-2012, <http://www.jotdown.es/2012/11/borges-y-los-regalos-del-universo/>

“Valente y la ciudad gallega: de la oscura provincia al recinto sagrado”, *Transitions. Journal of Franco-Iberian Studies*, 8, Boca Raton, 2012, 68-81.

“Intervención de Claudio Rodríguez Fer”, “Actas da homenaxe a Raimundo García Domínguez, Borobó, no décimo aniversario do seu pasamento”, *Barbantia. Anuario de Estudos do Barbanza*, Boiro, 2013, 225-228.

“Paz para sempre. Intervención no Acto Nacional de Desagravio das Vítimas do Franquismo celebrado en Montecubeiro o 13-10-2013”, *Sermos Galiza*, Santiago de Compostela, 15-10-2013,
<http://www.sermosgaliza.com/opinion/claudio-rodriguez-fer/paz-sempre/20131015052411020018.html>

“Cortázar en seis *Blue Notes* de jazz vital”, *Evoché. Revista cultural do Campus de Lugo*, 24, Lugo, 2013, 19-22.

“Pan-ero”, *La Voz de Galicia*, A Coruña, 7-3-2014,
http://www.lavozdeg Galicia.es/noticia/ocioycultura/2014/03/07/pan-ero/0003_201403G7P42992.htm

“Memoria de la Resistencia española en la Alta Saboya. Poema de Valente en el Memorial de Annecy”, *La H/historia de la memoria. Memorial antifranquista y lucha por la libertad*, 3-6-2014,
<http://lahistoriaenlamemoria.blogspot.com.es/2014/06/memoria-de-la-resistencia-espanola-en.html> e *Avelino Escudero. Héroe de La Torre de Esteban Hambrán*, 4-6-2014,
<http://avelinoescuderoheroelatorreeh.blogspot.com.es/2009/10/poema-del-companero-valente-los-heroes.html>

“Homenaje a los exiliados españoles esclavizados por los nazis en la base submarina de Brest”, *La H/historia de la memoria. Memorial antifranquista y lucha por la libertad*, 16-10-2014,
<http://lahistoriaenlamemoria.blogspot.com.es/2014/10/homenaje-los-exiliados-espanoles.html>; *Federación Estatal de Foros por la Memoria*, 21-10-2014,
<http://www.foroporlamemoria.info/2014/10/homenaje-a-los-exiliados-espanoles-esclavizados-por-los-nazis/> e *Eco Republicano*, 24-10-2014,
<http://www.ecorepublicano.es/2014/10/homenaje-los-exiliados-espanoles.html>

“Carta inédita de Celso Emilio Ferreiro”, *Madrygal. Revista de estudios gallegos*, 18, Madrid, 2015, 193-194,
<http://revistas.ucm.es/index.php/MADR/article/view/51441/47718>, reproducida pola Fundación Celso Emilio Ferreiro en <http://celsoemilioferreiro.org/2016/01/carta-inedita-de-celso-emilio-ferreiro-a-claudio-rodriguez-fer/>

“A lección de Xesús Alonso Montero do 10 de marzo de 1972”, “Homenaxe a Xesús Alonso Montero, Socio de Honra do Instituto de Estudos Carballineses”, *Ágora do Orcellón*, 30, Carballiño, 2015, 187-188.

“Bob Dylan flotando no vento: do canto rodado á moza do Norte”, *Evoché. Revista cultural do Campus de Lugo*, 27, Lugo, 2016, 10-17.

4.7. Folletos e catálogos

"Ubu Roi", de Jean Cristophe Averty / *"Gauguin"*, de Alain Resnais, Colexio Universitario de Lugo, Lugo, 1975, 2 pp.

The Beatles. "Yellow Submarine", de George Dunning, Club Cultural Valle-Inclán, Lugo, 5-3-1975, 8 pp.

"The Effect of Gamma Rays on Man-in-the-Moon Marigolds", de Paul Newman, Club Cultural Valle-Inclán, Lugo, 12-3-1975, 8 pp.

"Figures in a Landscape", de Joseph Losey, Club Cultural Valle-Inclán, Lugo, abril-1975, 8 pp.

"I Clowns", de Federico Fellini, Club Cultural Valle-Inclán, Lugo, abril-1975, 8 pp.

"Targets", de Peter Bogdanovich, Club Cultural Valle-Inclán", 21-5-1975, 8 pp.

"Strategia del ragno", de Bernardo Bertolucci, Cine Club Marcos da Portela, Lugo, decembro, 1975, 4 pp.

"El hombre oculto", de Alfonso Ungría, Cine Club Marcos da Portela, 15-1-1976, 2 pp.

"Fata Morgana", de Vicente Aranda, Cine Club Marcos da Portela, 22-1-1976, 2 pp.

"El cine en Lugo" (orixinalmente "O cine en Lugo"), catálogo da *IV Semana de Cine de Lugo*, setembro, 1982, s. p.

"A realidade fotográfica", libro-catálogo da *1ª Bienal Lucense de Fotografía*, Lugo, 1985, 6-8.

"O cine ruso en catro calas", con tradución ao castelán, libro-catálogo da *VIII Semana Internacional de Cine de Autor*, Lugo, setembro, 1986, 65-66.

"O cine de Akira Kurosawa", con tradución ao castelán, libro-catálogo de la *VIII Semana Internacional de Cine de Autor*, Lugo, setembro, 1986, 85-88.

"A sombra luminosa", *Xornadas de cine e vídeo en Galicia*, O Carballiño, 1 a 8-8-1987, sobre panel.

Luís Pimentel, introdución e selección, Lugo, Ecmo. Concello, 1988, 28 pp. (introdución: 2 pp.).

1988 Ano Oteriano, Lugo, Delegación Provincial de Cultura, 1988, 4 pp., con Carmen Blanco.

Antonio Machado e Galicia, estudio, Lugo, Delegación Provincial de Cultura, 1989, 20 pp.

Celso Emilio Ferreiro desde Lugo, coordinación, Lugo, Ecmo. Concello, 1989, 48 pp.

"Da paisaxe á metapaisaxe", libro-catálogo da *II Mostra Fotográfica*, Lugo, 1989, 11-

13.

Luís Pimentel, libro-catálogo da exposición homónima, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, 1990, 115 pp.

Unidade didáctica Luís Pimentel, estudio, comentario e proposta de actividades, Vigo, Edicións Xerais de Galicia, Materiais, 1990, 15 pp.

"Pintura e poética de Fernández Vila", díptico da exposición *Oleos, dibujos y acuarelas* de Luís Fernández Vila, Lugo, Diputación Provincial, 29-4-1990, 3; reeditado en Vigo, Sala de Arte Caixavigo, 18-7-1990, 3.

"Seis imaxes de Galicia", con tradución ao castelán, libro-catálogo de *Retratos. III Mostra Fotográfica*, Lugo, 1991, 15-18 (21-24).

Castelao e a literatura de combate, *Cadernos Castelao*, 2, Santiago de Compostela, Fundación Castelao, 1994, 7 pp.

A subnormalización da cultura galega, Lugo, Libelos da Cebra, 1994, 18 pp.

"Nu e fotografía", con tradución ao castelán, libro-catálogo de *Nu. IV Mostra Fotográfica*, Lugo, 1995, 17-29.

"Al margen", catálogo da exposición *Del negro al blanco*, con textos de José Ángel Valente e fotografías de Jean Bescos, Lugo-Nantes-Raux, Caixa Galicia, 1995, 5.

"A Coruña é unha cona", *A Coruña ¡Así a queremos!*, Vigo, A Mesa pola Normalización Lingüística, Vigo, 1992 (*sic*, en realidade 1996), s. p.

"De Lugo a Lugo (pasando polo resto do universo)", libro-catálogo da exposición *Da Agrupación Fotográfica ao Grupo Fonmiñá. 1958-1998 (40 anos de fotografía en Lugo)*, Lugo, 1998, 5-6.

"Union Square", *Insubmisión*, Lugo, Corneta Obxecta, 1998, s. p.

"Vértex (Estampas de New York)", con tradución ao castelán, libro-catálogo de *Arquitectura. V Mostra Fotográfica*, Lugo, 1997, 27-56.

"Valente no espacio cero", *A palabra e a súa sombra. José Ángel Valente: o poeta e as artes*, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia / Universidade de Santiago de Compostela, 2003, 29-35, con tradución ao castelán como "Valente en el espacio cero", 217-221, e ao inglés como "Valente in Zero Space", 248-252.

"Corazón zulú", *Arte africana. Colección Xoán Anllo*, con tradución ao castelán, Lugo, Deputación Provincial, 2007, 25-33 e 189-191.

"A luz de Eduardo Ochoa", díptico da exposición *Diáspora*, de Eduardo Ochoa, Lugo, 2007, s. p.

“Paz para sempre (Inscrición)”, programa do ciclo *Cine con... Memoria*, Lugo, 2007, s. p.

“Álbums de cine e cartas dende Hollywood”, catálogo da *XXX Semana de Cine de Lugo*, setembro, 2008, s. p.

Textos e poemas do catálogo da exposición *Vermellas. Chamábanlles rojas*, con Carmen Blanco, Lugo, Lugo Cultural, 2009, s. p.

Textos e poemas de *Vivas en nós. Mulleres represaliadas polo franquismo na Coruña a raíz de 1936*, con Carmen Blanco, *Cadernos Republicanos*, 1, Comisión pola Recuperación da Memoria Histórica da Coruña, A Coruña, 2011, 36 pp.

“A casa do sol nacente estaba en Lugo”, *Vilagrafías*, catálogo da exposición fotográfica de Anxo Cabada, Poio (Pontevedra), IBISA, 2011, 64.

“Alecrín”, *Abrente Fotográfico, XXIX Outono Fotográfico*, díptico da exposición comisariada por Eduardo Ochoa, Lugo, novembro, 2011, 4.

“Mundo Ochoa”, *Integrales*, exposición de Eduardo Ochoa, León, Ateneo Cultural El Albéitar, Universidad de León, maio, 2013, s. p.

“Bosque de alba”, *Visións*, díptico da exposición comisariada por Eduardo Ochoa, Lugo, novembro, 2013, 4.

“Inscrición para Unión Libre”, *Xornadas Memoria dun tempo*, O Barqueiro (Mañón), , agosto, 2016, 15.

5. AFORISMO

“Notas anotadas”, con ilustración de Sara Lamas, *Sibila*, São Paulo, febreiro, 2009, <http://sibila.com.br/mapa54notasnotadas.html>

“Notas anotadas. Poética poética”, *Evoché. Revista cultural do Campus de Lugo*, 19-20, Lugo, 2009, 6-12.

“Poética poética”, GAELT, Grupo de Análise e Estudo da Literatura e de Tradutoloxía, Universidade de Vigo, novembro, 2012, <http://gaelt-uvigo.blogspot.com.es/2012/11/poematiza-iv.html>

6. CINE E VÍDEO

Ánxel Fole, guión de cine (single-8), Lugo, produción de autor, 1985, 30 min.

Ramón Otero Pedrayo, escritor, guión de vídeo, serie *Don Ramón de Trasalba*, A Coruña, Vídeo Voz - TVG, 1988, 30 min.

Luís Pimentel, máis alá da néboa, texto e asesoramento literario para vídeo, Lugo, Ophiusa - Xunta de Galicia, 1990, 30 min.

Luís Pimentel, palabra interior, guión de vídeo, serie *A paisaxe e o tempo de Luís Pimentel*, A Coruña, Vídeo Voz - TVG, 1990, 30 min.

Blues para Luís Pimentel, guión de vídeo, serie *A paisaxe e o tempo de Luís Pimentel*, A Coruña, Vídeo Voz - TVG, 1990, 30 min.

Cunqueiro, poeta do Este galego, guión de vídeo, serie *Alvaro Cunqueiro, os días do fabulador*, A Coruña, Vídeo Voz - TVG, 1991, 30 min.

Cunqueiro, prosista do Occidente, guión de vídeo, *Alvaro Cunqueiro, os días do fabulador*, A Coruña, Vídeo Voz - TVG, 1991, 30 min.

7. ENTREVISTAS E/OU REPORTAXES

"Cultura. A Galicia misteriosa de Ánxel Fole", por Xulio Xiz Ramil, *El Ideal Gallego*, Lugo, 1981, 12.

"Premio da Crítica por *Tigres de ternura*. Claudio Rodríguez Fer: Na súa poesía están Galicia, o erotismo e o coñecemento", por Luís Alvarez Pousa, *La Voz de Galicia, Cultura*, A Coruña, 20-5-1982, s. p.

"Claudio Rodríguez Fer, a poesía como liberación permanente", por Violeta Castro, *La Voz de Galicia, Cuaderno de Cultura*, A Coruña, 23-2-1984, s. p.

"Poetas. Claudio Rodríguez Fer", por Siro, *La Voz de Galicia, Galicia*, A Coruña, 14-6-1986, s. p.

"Claudio Rodríguez Fer: 'A situación actual do galego é extraordinariamente problemática'", *El Correo Gallego, El Correo Cultural*, Santiago de Compostela, 19-4-1987, 42.

"Todo poema se inspira en motivacións sensuais, sentimentais ou intelectuais (Rodríguez Fer)", por Manuel Rodríguez López, *El Progreso, Táboa Redonda*, Lugo, 9-12-1987, II.

"Poeta, narrador, cinéfilo, catedrático e estudioso da literatura. Claudio Rodríguez Fer: o todo en poesía", por Alonso Sánchez, *La Voz de Galicia, Cultura*, A Coruña, 5-11-1989, 101.

"Claudio Rodríguez Fer, premio Losada Diéguez: 'O interese pola literatura é o mesmo agora que sempre'", por María Isabel Gómez Rivas, *El Progreso*, Lugo, 24-12-1989, 2.

"Acadou recentemente o premio Losada Diéguez. O poeta Rodríguez Fer investiga diversos aspectos sobre literaturas europeas", por Manuel Oreste R. L., *La Voz de Galicia*, Lugo, 14-1-1990, 38.

"Claudio Rodríguez Fer. Erótica galaica e paixón pola vida", por Delfina Gómez

Vázquez, *El Ideal Gallego, Cultural-90*, A Coruña, 7-12-1990, II.

"Una tesis y un homenaje. Su búsqueda de datos le llevó a la URSS, Checoslovaquia, Hungría y Suiza", por Isabel González Araújo, *El Progreso*, Lugo, 9-1-1991, 48.

"Una tesis sobre la literatura gallega en la Guerra Civil recupera textos inéditos. Su autor, el profesor y escritor lucense Claudio Rodríguez Fer, investigó dentro y fuera de Galicia, incluso en archivos militares", por Concha Pino, *La Voz de Galicia*, A Coruña, 12-1-1991, 30.

"Rodríguez Fer leu a súa tese de doutoramento sobre a literatura galega na guerra civil", A.G.N., *El Progreso*, Lugo, 12-1-1991, 48.

"Rodríguez Fer di do seu próximo libro que é poesía pola vida", [por Sabela Corbelle,] *La Voz de Galicia*, A Coruña, 25-1-1991, 30.

"Claudio Rodríguez Fer: 'Non era certo que na guerra, na Galiza, non se producise literatura en galego'", por Xan Carballa, *A Nosa Terra*, 463, Vigo, 31-1-1991, 12-13.

"Claudio Rodríguez Fer. A literatura galega na guerra civil", por Delfina Gómez Vázquez, *El Ideal Gallego, Cultural-90*, A Coruña, 15-2-1991, VII.

"O lucense Claudio Rodríguez Fer publica o seu libro de poemas *Vulva*", [por Sabela Corbelle,] *La Voz de Galicia*, Lugo, 22-2-1991, 34.

"Claudio Rodríguez Fer ha publicado *Arte literaria*, guía y consultorio", por Sabela Corbelle, *La Voz de Galicia*, Lugo, 7-4-1991, 38.

"Claudio Rodríguez Fer: 13 intrascendencias á sombra dunha caricatura", por Ángel Arnáiz, *El Correo Gallego, Foro*, Santiago de Compostela, 16-6-1991, 43.

"La Literatura y la Esencia Gallega", por Miguel Ángel Herrera, *Noticias del Mundo*, New York, 28-5-1992, 7B.

"Claudio Rodríguez Fer compaginó en Nueva York la docencia con la investigación", *La Voz de Galicia*, Lugo, 12-6-1992, u. p.

"Claudio Rodríguez Fer recupera a Dieste e a Castelao", por Sabela Corbelle, *La Voz de Galicia*, Lugo, 12-11-1992, 33.

"Un gallego en Nueva York", por Pilar Peruga, *El Progreso, Cantón*, Lugo, 18-4-1993, VIII.

"Carmen Blanco y Claudio Rodríguez Fer, escritores. Amores de novela", por Sabela Corbelle, *El Progreso*, Lugo, 6-5-1993, 10.

"Claudio Rodríguez Fer publica inéditos de Carballo Calero", *La Voz de Galicia*, Lugo, 11-5-1993, 37.

"Claudio Rodríguez Fer publica un libro sobre José Ángel Valente", *La Voz de Galicia*, Lugo, 7-6-1993, 33.

"Claudio Rodríguez Fer e Luís Pimentel en Granada", por Andrés Pociña, *El Correo Gallego, Edición Siete*, Santiago de Compostela, 12-12-1993, 8.

"Claudio Rodríguez Fer", por Benxamín Casal, Programa Lucenses, Lugo, Telelugo, 1994.

"Claudio Rodríguez Fer, profesor universitario, poeta y ensayista. <Mi obra la debo a mis padres>", por Rafael Vilaseca, *La Voz de Galicia*, Lugo, 22-5-1994, 40.

"Crítica literaria en Galicia. Metodología integral", por Xosé Manuel del Caño, *Faro de Vigo, Domingo*, Vigo, 3-7-1994, 12-13.

"Claudio Rodríguez Fer. A poesía nin se compra nin sen vende", por María Xosé Porteiro, *La Voz de Galicia, Cultura*, A Coruña, 8-6-1995, 5.

"Rodríguez Fer: o mellor da cultura naceu con raíces e sen fronteiras", *El Correo Gallego / O Correo Galego*, "Enquisa: Os galegos vistos por nós mesmos", Santiago de Compostela, 25-7-1995, 14.

"Por el valle del Tamesis", por Alba Doral, *El Progreso, Gente*, Lugo, 20-8-1995, 18.

"Au delà des frontières: Claudio Rodríguez Fer", por Vincent Ferrandon, *El Guión. Journal Etudiant du département d'Espagnol de l'université Rennes 2*, Rennes, decembro, 1995, 9-12.

"*Extrema Europa*, a poesía móbil de Rodríguez Fer", por Efe, *O Correo Galego*, Santiago de Compostela, 11-3-1996, 35.

"Rodríguez Fer apuesta en su último libro por un diálogo interartístico", por Efe, *El Progreso*, Lugo, 11-3-1996, 57.

"Unha caixa de poesía", por Manuel Rodríguez, *La Voz de Galicia, Cultura*, A Coruña, 4-4-1996, 6.

"Claudio Rodríguez Fer, poeta e profesor universitario. <Practico o deporte máis completo: o de viaxar coa miña filla>", por Sabela Corbelle, *El Progreso, Gente*, Lugo, 13-4-1996, 5.

"Que lé? Claudio Rodríguez Fer", *A Nosa Terra*, Vigo, 5-12-1996, 28.

"Claudio Rodríguez Fer navega entre dúas paixóns artísticas: o cine e maila literatura", por Marga Rybczynski, *O Correo Galego, Lecer*, Santiago de Compostela, 15-12-1996, X.

"Falando con... Claudio Rodríguez Fer", por Ramón Castañal Ferrería e Cristián

Villamil Alonso, *Amencer*, 140, *Homenaxe a Ánxel Fole*, Mondoñedo-Lugo, abril, 1997, 9-16.

"Claudio Rodríguez Fer, escritor e ensaísta: 'Síntome eu en calquera lugar do mundo'", por Rosa Rodríguez, *O Correo Galego*, Santiago de Compostela, 24-4-1997, 56.

"Claudio Rodríguez Fer, autor da *Fotobiografía* de Fole. Unha aproximación integral á biografía e á produción foleanas", por Celia Torres, *Novidades Xerais*, 28, maio, 1997, 5.

"O que opinan de... Ánxel Fole", *A Pravia*, 34, C.E.I.P. Antonio Insua Bermúdez, maio, 1997, 21.

"Claudio Rodríguez Fer: 'Fole escribía consciente de formar parte dun proxecto de nación e colectivo'", por Xan Carballa, *A Nosa Terra, Guieiro*, 778, Vigo, 15-5-1997, 21.

"Claudio Rodríguez Fer", por Enrique Neira, *O Correo Galego / El Correo Gallego*, especial *Fole*, Santiago de Compostela, 17-5-1997, 17-18.

"Claudio Rodríguez Fer. Amizade e admiración", por Salvador Rodríguez, *Faro de Vigo*, especial *Á luz de Fole*, Vigo, 17-5-1997, 8.

"Fole marcou a miña vida. Claudio Rodríguez Fer lembra ao autor de *Terra brava*", por Luís Pousa, *El Ideal Gallego*, especial *Ánxel Fole*, A Coruña, 17-5-1997, 7.

"Falando de Fole con Claudio Rodríguez Fer", por Carmen Blanco, *La Voz de Galicia*, especial *Ánxel Fole*, A Coruña, 17-5-1997, 10.

"Rodríguez Fer: 'O sexo dá a vida e permite vivirla máis intensamente'", por Miguel Olarte, *El Progreso*, Lugo, 12-10-1997, 89.

"Claudio Rodríguez Fer, escritor y crítico: 'Galicia hizo un esfuerzo cultural de gigante'", por Xosé Manuel del Caño, *Faro de Vigo*, Ourense, 28-10-1997, 4.

"Traxectoria universal e galega. Natalia Regueiro analiza 'Os mundos' de Rodríguez Fer", *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 5-5-1998, 7.

"Carmen Blanco. Claudio R. Fer. Cara a cara", por R. G. [Pilar Peruga], *El Progreso, Gente*, Lugo, 17-5-1998, 24.

"Os mundos de Claudio Rodríguez Fer", por Xosé Manuel del Caño, *Faro de Vigo*, Ourense, 2-6-1998, 4.

"Os mundos de Fer. Natalia Regueiro analiza a obra do autor lucense", por Darío Janeiro, *O Correo Galego*, Santiago de Compostela, 11-6-1998, 47.

"*Moenia* fala en cinco linguas", por Sabela Corbelle, *El Progreso, Campus*, Lugo, 24-

2-1999, 39.

"Vermello portugués. Lugueses do mundo das artes e da política teñen un recanto ocupado polo 25 de abril portugués", por Manuel Darriba, *El Progreso*, Lugo, 25-4-1999, 44-45.

"Claudio Rodríguez Fer, escritor e catedrático de Literatura. 'A guerra civil non deixou indiferente a ningún escritor'", por María Piñeiro, *El Progreso*, Lugo, 17-5-1999, 43.

"Lume vital", por Olga Novo, *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 8-6-1999, 8.

"La editorial El Gato Gris publicará un libro con serigrafías y poemas de los dos intelectuales gallegos. Granell y Rodríguez Fer dialogan a través de arte y poesía en un libro. / Estudio y antología de Olga Novo", por Jesús Fraga, *La Voz de Galicia*, A Coruña, 3-7-1999, 32.

"Claudio Rodríguez Fer, a poesía total. De como a interrelación poética se enche de utopía libertaria, necesaria e vital", *El Progreso*, Lugo, 12-1-2000, 41.

"Letras femeninas", por Teresa Rodríguez, *El Progreso*, Lugo, 15-3-2000, 41.

"Poesía e pintura conversan. El Gato Gris edita un libro con poemas de Claudio Rodríguez Fer e serigrafías de Eugenio Granell", por Jesús Fraga, *La Voz de Galicia*, A Coruña, 11-7-2000, 4-5.

"*Moenia*, revista literaria que levou a muralla de Lugo ata China. Lugo en *Moenia* e *Moenia* no mundo", *El Progreso*, Lugo, 27-10-2000, 12-13.

"*Rastros de vida e poesía* ofrece unha reprodución manuscrita dos poemas. Rodríguez Fer alude á muralla nun poemario con serigrafías de Granell", *El Progreso*, Lugo, 10-11-2000, 14.

"Entrevistas. Claudio Rodríguez Fer. <Escribir dun tema diferente ao amor non merece a pena>", por Carmen Fernández, *Cultura Galega*, Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela, 17-4-2001, <http://www.culturagalega.org/noticia.php?id=2584>

"Os favoritos de... Claudio Rodríguez Fer, poeta, narrador, ensaísta, catedrático de literatura e autor dalgunhas das mellores obras de poesía erótica galega", por Santi Montes, *Cultura Galega*, Consello da Cultura Galego, Santiago de Compostela, <http://www.culturagalega.org/findesemana/52/osfavoritos/rodriguezfer.htm>

"Viajeros. Claudio R. Fer. <Tería que haber un avión de cercanías de Lugo a Santiago>", *El Progreso, Gente*, Lugo, 28-3-2004, 2.

"Rodríguez Fer sente especial afecto polo Parque Rosalía de Castro. O escritor lembra esa zona como un lugar de xogos, na súa nenez, e de paseos cos amigos", por Ruth Fernández, *La Voz de Galicia*, "San Froilán 2004", Lugo, 5-10-2004, 23.

“Claudio Rodríguez Fer, escritor. <Agora existe un empobrecemento xeral da linguaxe>”, por Carmen Abuín González, *El Progreso, A Mariña*, Lugo, 11-12-2004, 2.

“Claudio Rodríguez Fer. Escritor e catedrático de Literatura. <Todo na miña casa ten un significado>”, por Miriam Quiroga, *El Progreso, Cantón*, Lugo, 9-1-2005, 4.

“Claudio Rodríguez Fer. Amor sen morte”, entrevista imaxinaria de Manuel Vidal Villaverde, *Atlántico Diario, La Revista*, Vigo, 16-1-2005, 41.

“Extractos da entrevista a Claudio Rodríguez Fer”, por Laura Aira, *Viaje a Utopía. Diario de una guerrera nubia*, Santiago de Compostela, 27-4-2005, http://pervinca.blogspot.com.es/2005_04_01_archive.html

“A debate / La Cidade da Cultura / “Faría un centro da memoria histórica antifascista” / Claudio Rodríguez Fer”, *La Voz de Galicia*, A Coruña, 28-10-2005, http://www.lavozdeg Galicia.es/buscavoz/ver_resultado.jsp?TEXTO=4198706&lnk=CA_PDEVIELLE

“O escritor Claudio Rodríguez Fer dirixiu a pasada semana no Campus de Lugo o curso de verán da USC <As vítimas galegas do 36> / <Non pode haber paz sen coñecemento ecuánime>”, por Laura L. Aira, *Galicia hoxe*, Santiago de Compostela, 18-7-2007, 28, http://www.galicia-hoxe.com/index_2.php?idMenu=86&idEdicion=581&idNoticia=189319

“En compañía de un libro. Del gusto a la pasión por la lectura. Claudio Rodríguez Fer. Escritor y profesor de la USC”, por Susana Rodríguez, *El Progreso, E7P*, Lugo, 20-4-2008, 3.

“O Borges máis galego”, Galicia Aberta, Xunta de Galicia, Presidencia, Secretaría Xeral da Emigración, Santiago de Compostela, xuño, 2008, http://www.galiciaaberta.com/borges_galego/index.jsp

“Conversas contemporáneas. Claudio Rodríguez Fer. Escritor. <Galicia é un país politicamente afónico e culturalmente simbólico>”, por Manuel Vidal Villaverde, *Galicia hoxe*, Santiago de Compostela, 22-9-2008, 30-31, http://www.galicia-hoxe.com/index_2.php?idMenu=86&idNoticia=345154

“El Nuevo y el Viejo Mundo se disputan el Nobel de las letras. Claudio Rodríguez Fer. <Ningún dos escritores que me gustan gañou>”, por Ángel Varela, *La Voz de Galicia*, A Coruña, 8-10-2008, 48.

“*Cinepoemas*, de Claudio Rodríguez Fer. A cinepoética de Rodríguez Fer. <Este libro, publicado hai 25 anos, foi un volume moi relacionado co seu tempo histórico. Coincidiu co nacemento do cinema en Galiza como expresión autónoma>”, por Armando Requeixo, *A Nosa Terra*, Vigo, 13-11-2008, <http://www.anosaterra.org/nova/a-cinepoetica-de-rodriguez-fer.html>

“El regreso del ateísmo. El pensamiento que niega la existencia de Dios ha dado a la cultura universal creadores como Lord Byron, André Breton, Jorge Luis Borges y Turgueniev”, por Ramón Loureiro, *La Voz de Galicia, Culturas*, A Coruña, 24-1-2009, 15.

“Chamábanlles <rojas>. Claudio Rodríguez Fer homenaxea nun libro as <esquecidas entre os esquecidos, que foron as que máis padeceron>”, por Vanesa Oliveira, *Galicia hoxe*, Santiago de Compostela, 7-3-2009, 33.

“Claudio Rodríguez Fer: <As mulleres vermellas son as esquecidas entre os esquecidos>”, por Mar Barros, *A Nosa Terra*, 1353, 2-4-2009, 26.

“Entrevista sobre *Ámote vermella*”, por Manolo Romón, Programa “Libro aberto”, Santiago de Compostela, TVG, 22-4-2009, <http://crtvg.es/tvgacarta/index.asp>

“Claudio Rodríguez Fer, publica *Ámote vermella* onde Lugo volve ter gran presenza. 35 libros en 30 anos”, por Isabel Gómez Rivas, *Trasluz Lukus*, 3, Lugo, verán, 2009, 94-95. / “Entrevista a Claudio Rodríguez Fer”, por Isabel Gómez Rivas, Madrid, xullo, 2009, <http://kaffekantate.blogspot.com/>

“Carmen Blanco e Claudio Rodríguez. Profesores do campus de Lugo e parella dende hai 35 anos: <É esaxerada a preocupación dun polo outro>”, por Sabela Corbelle, *El Progreso*, Lugo, 16-9-2009, 72.

“Claudio Rodríguez Fer. Director da Cátedra Valente da Universidade de Santiago. <Valente non concibía a poesía sen a música>. O escritor recoñece que o poeta non influíu na súa obra, aínda que o estudou durante décadas”, por Lucía Fernández de Arellano, *Xornal de Galicia*, A Coruña, 24-9-2009, 44.
<http://www.xornal.com/artigo/2009/09/24/cultura/valente-non-concibia-poesia-musica/2009092400101350528.html>

“Claudio Rodríguez Fer. Profesor da USC e coordinador da revista *Unión libre*. <Estamos en contra do pailanismo que despreza o propio polo alleo>”, por Carlos Vázquez, *La Voz de Galicia*, A Coruña, 7-2-2010, 55.
http://www.lavozdegalicia.es/ocioycultura/2010/02/07/0003_8278780.htm, orixinalmente “Entrevista: Claudio Rodríguez Fer. <Estamos en contra tanto do pailanismo que desvaloriza o propio polo alleo como do chauvinismo que despreza o alleo polo propio>”, <http://carlosvazquezgonzalez.blogspot.com.es/2012/02/estamos-en-contra-tanto-do-pailanismo.html>, en <http://carlosvazquezgonzalez.blogspot.com.es/>

“Claudio Rodríguez Fer por el mesmo”, Cuestionario Marcel Proust, recollido por Alejandra Folgueira, *Evohé. Revista cultural do Campus de Lugo*, 21, Lugo, verán, 2010, 15-18.

“Diez años sin José Ángel Valente, el poeta del fulgor y las tinieblas”, por Ana Mendoza, Público / La Voz Libre / Qué! / La Información / Terra Noticias / Noticias Yahoo, 17-7-2010.

<http://www.publico.es/agencias/efe/328317/diez/anos/jose/angel/valente/poeta/fulgor/tinieblas>; <http://www.lavozlibre.com/noticias/ampliar/83453/diez-anos-sin-jose-angel-valente-el-poeta-del-fulgor-y-las-tinieblas>; <http://www.que.es/cultura/201007171203-diez-anos-jose-angel-valente.html>;
http://noticias.lainformacion.com/arte-cultura-y-espectaculos/poesia/diez-anos-sin-jose-angel-valente-el-poeta-del-fulgor-y-las-tinieblas_3P7dzwEJn4YExvxXLd3qS5/;
<http://noticias.terra.es/2010/genteycultura/0717/actualidad/diez-anos-sin-jose-angel-valente-el-poeta-del-fulgor-y-las-tinieblas-00.aspx>;
http://es.noticias.yahoo.com/9/20100717/ten-diez-anos-sin-jose-angel-valente-el-bbad18b_2.html.

“A radical profundidade. A Cátedra Valente edita un libro homenaxe ao autor ourensán con poemas de Luz Pozo, Gamoneda, Gimferrer, Olga Novo, Rodríguez Fer e Tera Blanco”, por Montse Dopico, *Galicia Hoxe*, Santiago de Compostela, 27-10-2010. <http://www.galiciahoxe.com/mare/gh/radical-profundidade/idEdicion-2010-10-27/idNoticia-604628/>

“Claudio Rodríguez Fer. Só preciso amor e liberdade”, por Manuel Vidal Villaverde, *Atlántico Diario*, Vigo, 12-12-2010, 52.

“Entrevista sobre José Ángel Valente”, por Pemón Bouzas, Programa “Eirado”, Santiago de Compostela, TVG, 6-11-2010, <http://www.crtvg.es/tvg/a-carta/jose-ngel-valente-e-sergio-pazos>

“Entrevista sobre *Os paraísos eróticos* e *Unha tempada no paraíso*”, por Pemón Bouzas, Programa “Eirado”, Santiago de Compostela, TVG, 15-1-2011, http://www.crtvg.es/reproductor/inicio.asp?canal=tele&hora=02/02/2011&fecha=15/01/2011&arquivo=1&programa=EIRADO&id_programa=663&corte=&mp4=0&medio=

"<Hai xa odio dabondo>. Claudio Rodríguez Fer: <*Unha tempada no paraíso* supón unha reivindicación da paz, da felicidade e do amor sen límites>, por Vanesa Oliveira, *Galicia Hoxe*, Santiago de Compostela, 2-2-2011, 27, <http://www.galiciahoxe.com/mare/gh/hai-xa-odio-dabondo/idEdicion-2011-02-02/idNoticia-635858/>

“Claudio Rodríguez Fer: <Para afirmar a vida hai que denunciar a morte>”, por Manuel Beceiro, Santiago de Compostela, *La Voz de Galicia*, 5-2-2011, http://www.lavozdeg Galicia.es/santiago/2011/02/05/0003_201102S5C2995.htm

“Claudio Rodríguez Fer fálanos d’*Os paraísos eróticos*”, por Mibú (Alfredo Ferreiro), *Meubook*, Santiago de Compostela, 3-3-2011, <http://www.meubook.com/pg/blog/Mib%C3%BA/read/42816/claudio-rodriguez-fer-falanos-d%27-%22os-paraisos-eroticos%22>

“Un lugar, un libro, un disco. Claudio Rodríguez Fer, escritor e profesor universitario”, *Trasluz Lukus*, 10, Lugo, primavera, 2011, 94.

“Claudio Rodríguez Fer recompila a súa narrativa en *Contos e descontos*”, *La Voz de Galicia*, A Coruña, 7-8-2011, 29,

http://www.lavozdeg Galicia.es/ocioycultura/2011/08/07/0003_201108G7P29996.htm

“Rodríguez Fer: <Seremos universais se non renunciamos a ser galegos>. O escritor reúne no volume *Contos e descontos* o conxunto da súa obra narrativa”, por Alberto Ramos, Xornal de Galicia, A Coruña, 11-8-2011, <http://www.xornal.com/artigo/2011/08/10/cultura/rodriguez-fer-seremos-universais-non-renunciamos-ser-galegos/2011081019443800503.html>, reproducido en Txosoutos.com, Noia, Editorial Toxosoutos, 2011, <http://www.toxosoutos.com/noticias.php?id=120&cok=sn&len=2>

“Entrevista sobre *Amores e clamores* e *Contos e descontos*”, por María Solar, Programa “Zigzag”, Santiago de Compostela, TVG 2, 31-10-2011, <http://www.crtvg.es/tvg/a-carta/zigzag-diario-3-temporada-31-10-2011> (minuto 13.20)

“En persoa. Claudio Rodríguez Fer. Poeta. <Non só se trata de ofrecer contido erótico, senón de erotizar a linguaxe>”, por Diego de Cora, *De Luns a Venres*, Santiago de Compostela, 25-1-2012, 13.

“Entrevista sobre Uxío Novoneyra e *Muller pra lonxe*”, por María Solar, Programa “Zigzag”, Santiago de Compostela, TVG 2, 30-1-2012, <http://www.crtvg.es/tvg/a-carta/zigzag-diario-30-01-2012> (minuto 10.09)

“Claudio Rodríguez Fer: <La auténtica poesía es el último bastión de resistencia al capitalismo y a la deshumanización>”, por Héctor Acebo, Madrid, *La Huella Digital. Revista Universitaria*, 16-3-2012, <http://www.lahuelladigital.com/claudio-rodriguez-fer-la-autentica-poesia-es-el-ultimo-bastion-de-resistencia-al-capitalismo-y-a-la-deshumanizacion/>

“Claudio Rodríguez Fer: <La auténtica poesía es el último bastión de resistencia al capitalismo y a la deshumanización>”, por Héctor Acebo, Madrid, *Alétheia-MuiP. Revista digital*, 17-3-2012, <http://aletheiamuiP.com/2012/03/17/conversacion-con-el-poeta-claudio-rodriguez-fer/>

“Claudio Rodríguez Fer: <La auténtica poesía es el último bastión de resistencia al capitalismo y a la deshumanización>”, por Héctor Acebo, Madrid, *La Llave de los Campos*, 16-3-2012, <http://llavedeloscampos.blogspot.com.es/2012/03/claudio-rodriguez-fer-la-autentica.html>

“Claudio Rodríguez Fer: <Todos os meus poemas son de amor, incluso os de clamor contra a barbarie fascista>”, por Montse Dopico, Santiago de Compostela, *Dioivo*, 31-3-2012, <http://www.dioivo.eu/creacion/436-todos-os-meus-poemas-son-de-amor>

“Parlamento das Letras: Claudio Rodríguez Fer”, por Armando Requeixo, Santiago de Compostela, *Criticalia*, 4-4-2012, <http://armandorequeixo.blogaliza.org/2012/04/04/parlamento-das-letras-claudio-rodriguez-fer/>

“Parlamento de las Letras: Claudio Rodríguez Fer”, por Armando Requeixo, Rabat, Instituto de Estudios Hispano-Lusos, 18-4-2012, http://iehl.um5a.ac.ma/index.php?option=com_content&view=article&id=155%3Aparlamento-de-las-letras-claudio-rodriguez-fer&catid=49%3Ahispanique&Itemid=155&lang=es

“Día del Libro. Ese irrefrenable impulso de leer”, por Susana Rodríguez, Lugo, *El Progreso, Revista*, 21-4-2012, 2, <http://elprogreso.galiciae.com/nova/165759.html>

“Claudio Rodríguez Fer, doutor Honoris Causa pola Universidade da Alta Bretaña: <A interculturalidade forma parte esencial do meu pensamento e da miña obra>”, por Cristina Fiaño, *Xornal da USC*, Santiago de Compostela, 15-5-2012, http://xornal.usc.es/xornal/entrevistas/entrevista_0107.html, reproducido en *Evohé. Revista cultural do Campus de Lugo*, 23, Lugo, 2012, 2-6.

“Rodríguez Fer: <Galicia debe corresponder ao esforzo que fai Bretaña apoiando a nosa lingua>”, por Teresa Barberena, *Tempos Dixital*, Santiago de Compostela, 6-6-2012, <http://temposdixital.com/td/cultura/06/rodriguez-fer/>

Entrevista a Claudio Rodríguez Fer sobre o Doutoramento Honoris Causa na Universidade da Alta Bretaña, por María Xosé Rodríguez e María Solar, Radio Galega, Somos Quen, Santiago de Compostela, 8-7-2012, <http://www.crtvg.es/rg/a-carta/somos-quen-somos-quen-do-dia-08-07-2012-368654>

“Carmen Blanco e Claudio Rodríguez Fer conversan sobre Eugenio Granell. <Concordamos coa súa revolución surrealista de liberdade, amor e poesía>”, *Tempos Novos*, Santiago de Compostela, agosto, 2012, 66-69.

“Entrevista sobre *Tigres de ternura / Tender tigers*”, por Pemón Bouzas, Programa “Eirado”, Santiago de Compostela, TVG, 10-11-2012, <http://www.crtvg.es/crtvg/canles-tematicas/corte-a-corte/claudio-rodriguez-fer-presenta-a-reedicion-bilinguee-do-poemario-tigres-de-ternura-publicado-por-primeira-vez-en-1981>

“La primera biografía de Valente descubre varios poemas inéditos. El retrato vital se centra en la infancia y juventud del escritor ourensano”, por Laura López, *La Voz de Galicia*, A Coruña, 11-12-2012, http://www.lavozdegalicia.es/noticia/ocioycultura/2012/12/11/primera-biografia-valente-descubre-varios-poemas-ineditos/0003_201212G11P35991.htm

“Rodríguez Fer muestra al José Ángel Valente más cercano. Claudio Rodríguez Fer revela que José Ángel Valente llegó a reírse de su propia muerte”, por Xosé Manuel del Caño, *Faro de Vigo*, Ourense, 11-12-2012, <http://www.farodevigo.es/sociedad-cultura/2012/12/11/rodriguez-fer-muestra-jose-angel-valente-cercano/724799.html>
<http://www.farodevigo.es/portada-ourense/2012/12/11/claudio-rodriguez-fer-revela-jose-angel-valente-llego-reirse-propia-muerte/724898.html>

"O poeta Claudio Rodríguez Fer e Manuel Fernández falan da biografía de José Ángel Valente que publica a USC", por Pemón Bouzas, Programa "Eirado", Santiago de Compostela, TVG, 16-12-2012, <http://www.crtvg.es/crtvg/canles-tematicas/corte-a-corte/o-poeta-claudio-rodriguez-fer-e-manuel-fernandez-falan-da-biografia-de-jose-ngel-valente-que-publica-a-usc>

"Claudio Rodríguez Fer", *Galego, portugués, galego-portugués? Falan 56 figuras da cultura galega*, edición de Arturo de Nieves e Carlos Taibo, A Coruña, Através Editora, 2013, 120-122.

"Borges para Rodríguez Fer: sin fronteras", por Héctor Acebo, Madrid, *La Huella Digital*. Revista Universitaria, Madrid, 20-9-2013, <http://www.lahuelladigital.com/borges-para-rodriguez-fer-sin-fronteras/>; *La Llave de los Campos*, Madrid, 1-10-2013, <http://www.llavedeloscampos.blogspot.com.es/2013/10/borges-para-rodriguez-fer-sin-fronteras.html>

"Moi persoal. O poeta Claudio Rodríguez Fer divide o seu tempo entre a escritura e a docencia na Universidade. <No meu cuarto non teño mesíña de noite nin uso a cama para lectura>", por Sergio Rodríguez, *El Progreso*, Xente de aquí, Lugo, 1-12-2013, 16. <http://elprogreso.galiciae.com/nova/293738-cuarto-teno-mesina-noite-uso-cama-lectura>

"Cuestionario Proust: Claudio Rodríguez Fer", por Ramón Nicolás, *Caderno da Crítica*, Vigo, 2-12-2013, <http://cadernodacritica.blogaliza.org/cuestionario-proust-claudio-rodriguez-fer/>

"Claudio Rodríguez Fer responde ao Cuestionario Díaz Castro", Real Academia Galega, A Coruña, 3-2-2014, <http://goo.gl/S4EA6D>

"Entrevista a Claudio Rodríguez Fer. Crítico, director de la Cátedra Valente. <Claudio Rodríguez Fer: 'Valente fue el único escritor sometido a un consejo de guerra por un texto literario'>", por Xosé Manuel del Caño, *Faro de Vigo*, 29-10-2014, <http://www.farodevigo.es/portada-ourense/2014/10/29/claudio-rodriguez-fer-valente-unico/1120990.html>

"A Cátedra José Ángel Valente da Universidade de Santiago publica *Valente vital (Ginebra, Saboya, París)*", por Ana Romaní, Diario Cultural, Radio Galega, Santiago de Compostela, 26-01-2015, <http://www.crtvg.es/rg/destacados/diario-cultural-diario-cultural-do-dia-26-01-2015-988554>

"Falando de Fole con Claudio Rodríguez Fer", por Santiago Argüeso Galván, *El club de los poetas insomnes*, Lugo, Instituto de Enseñanza Secundaria Ánxel Fole, 21-10-2015, <http://clubpoetasinsomnes.blogspot.com.es/search/label/Claudio%20Rodr%C3%ADguez%20Fer>

"Claudio Rodríguez Fer, autor de *Borges y todo*", por Héctor Acebo, *Evohé. Revista cultural do Campus de Lugo*, 26, Lugo, 2015, 15-25.

"Claudio Rodríguez Fer. Poeta, narrador, ensaísta, profesor de Filoloxía na USC e director da Cátedra José Ángel Valente. <O amor non se crea nin se destrúe, só se transforma", por Luis Pousa, *El Correo Gallego*, Santiago de Compostela, 12-3-2016. <http://www.elcorreogallego.es/galicia/ecg/claudio-rodriguez-fer-amor-nin-crea-nin-destrue-transforma/idEdicion-2016-03-13/idNoticia-985410/>

"Claudio Rodríguez Fer confiesa que quiso seguir la estela de Ford. / Claudio Rodríguez Fer. Poeta. <Nin a miña vida nin a miña obra se guían por ilusións de celuloide>", por Héctor Acebo, *El Progreso*, Lugo, 5-8-2016, 33 e 44.